

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Περιοδική έκδοση της Ενώσεως Εισαγγελέων

Όσοι το χάλκεον χέρι
βαρύ του φόβου αισθάνονται
ζυγόν δουλείας ας έχωσι.
Θέλει αρετήν και τόλμην
η ελευθερία.

(α. καλβος)
(Από την ωδή του «Εις Σάμον»)

ετος 13ο
Αριθ. Φύλλου 57

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2000

γραφεία: Οδός Ευελπίδων - Συγκρότημα Δικαστικών Κτιρίων
Κτίριο 16 - Γραφείο 413- Τηλ. 82.22.548 - 82.54.211- FAX 82.54.211

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

«Η λειτούργικη ισοτιμία Δικαστή και Εισαγγελέα είναι ανάγκη
ν' αποκατασταθεί και στην εσωτερική δομή της Δικαιοσύνης»

Η επικείμενη αναθεώρηση του Συντάγματος αποτελεί, εκτός των άλλων, κορυφαία πράξη για τη Δικαιοσύνη της χώρας μας, αφού οι περισσότερες από τις διατάξεις που αφορούν στη Δικαστική Λειτουργία έχουν προκριθεί αναθεωρητές.

Ειδικότερα, όμως, για το θεσμό του Εισαγγελέα η αναθεώρηση αποτελεί εξαιρετικά σημαντική ευκαιρία για τη μετεξέλιξη, τον εκσυγχρονισμό και την πρόοδο του.

Με το Σύνταγμα του 1975 πραγματοποιήθηκε το πρώτο και αποφασιστικό βήμα για την αναβάθμιση του εισαγγελικού θεσμού και την προσαρμογή του στα σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα: ο Εισαγγελέας, από μόνιμος δημόσιος λειτουργός αναγνωρίστηκε ισόβιος δικαστικός λειτουργός, με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία κατά την ενάσκηση των καθηκόντων του, όπως ακριβώς και ο τακτικός Δικαστής.

Είναι καιρός η λειτουργική αυτή ισοτιμία Δικαστή και Εισαγγελέα ν' αποκατασταθεί και στην εσωτερική δομή της Δικαιοσύνης.

Οι θέσεις και απόψεις μας στο κεντρικό αυτό ζήτημα είναι απλές, σαφείς και – κυρίως – δίκαιες μέχρι σημείου να κρίνονται αυτονόμετες. Επιγραμματικά ζητούμε η εξέλιξή μας στους ανώτατους και κορυφαίους βαθμούς να συντελείται με τους ίδιους όρους και ακριβώς παράλληλα με τους Δικαστές και να συμμετέ-

χουμε ισότιμα στα όργανα που κρίνουν την υπηρεσιακή κατάσταση Δικαστών και Εισαγγελέων.

Με απλή λόγια ζητούμε δικαιοσύνη στην εσωτερική λειτουργία της Δικαιοσύνης.

Στις εσωτερικές σελίδες παρατίθενται αναλυτικά οι θέσεις και απόψεις μας επί των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος που συνδέονται με τη λειτουργική κατάσταση του Εισαγγελέα. Ιδιαίτερη σημασία, όμως, έχει η αιτιολογία των θέσεων μας που αναδεικνύει αυτές αυτονόμετες και επιβεβλημένες.

Παράλληλα οι θέσεις μας διατυπώθηκαν και προβλήθηκαν με αίσθημα ευθύνης: Δεν ζητήσαμε ποτέ για ν' αποκτηθούν κάποια. Γιατί στα θέματα αυτού του είδους δεν χωρούν διαπραγματεύσεις. Ζητήσαμε μόνον αυτά που οφείλονται για την αναβάθμιση του θεσμού του Εισαγγελέα, για τον εκσυγχρονισμό της Δικαιοσύνης και – μέσω αυτών – για την πρόοδο της Κοινωνίας.

Είμαστε βέβαιοι ότι και οι συνάδελφοι μας Δικαστές είναι καθολικά σύμφωνοι και υποστηρίζουν τις θέσεις μας. Αλλοίμονο, άλλωστε, αν εμείς – Δικαστές και Εισαγγελείς – στους οποίους προσβλήνει η κοινωνία για απνομή δικαίου, δεν συμφωνούσαμε ότι οι μεταξύ μας εσωτερικές σχέσεις πρέπει να διέπονται από πνεύμα ισότητας και δικαιοσύνης.

Του ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΜΠΑΓΙΑ
Εισαγγελέα πρωτοδικών - Γ.Γ. της Ε.Ε.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η 127 Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση της Ενώσεως Εισαγγελέων θα πραγματοποιηθεί στις 3-12-2000, ημέρα Κυριακή και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Παρακαλούνται οι κ.κ. Συνάδελφοι όπως παρευρεθούν.

Τα θέματα της 127 Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνελεύσεως θα είναι:

1. Λογοδοσία Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Επικύρωση απολογισμού και ψήφιση προϋπολογισμού.
3. Διάφορες ανακοινώσεις.

Το Δ.Σ. της
ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ

Ανακοίνωση

Προκειμένου να συνταγεί η κατάσταση των διαφορών αποδοχών που θα καταβληθούν αναδρομικά για το χρονικό διάστημα από 1-1-1996 έως 31-12-1996 (κοινή Υπ. Απόφαση 2/45984/0022/23-6-2000) οι κ.κ. συνάδελφοι παρακαλούνται να προσκομίσουν στα τμήματα μισθοδοσίας των εισαγγελιών όπου υπηρετούν υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 με το εξής περιεχόμενο:

Δεν μου έχει επιδικασθεί κανένα ποσό σε σχέση με άλλες κατηγορίες εργαζομένων κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-1996 μέχρι 31-12-1996.

Επιστημονική Διημερίδα

Με μεγάλη επιτυχία διοργανώθηκε στο αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Πειραιώς στις 18-19 Μαΐου 2000 από τις Εισαγγελέες Εφετών Αθηνών και Πειραιώς, Επιστημονική Διημερίδα με θέμα «ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ». Η Διημερίδα άρχισε με προσφώνηση του Προϊστάμενου της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών κ. Λάμπρου Καραμπέλα, Αντεισαγγελέα Α.Π. και Αναπλ. Καθηγητή Νομικής. Ακολούθησε προσφώνηση του κ. Βασιλείου Μπένου, Καθηγητή, Πρότανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Πρόεδρος του Συνεδρίου την πρώτη ημέρα (18-5-2000) ήταν ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κ. Παναγιώτης Δημόπουλος και εισηγητές οι κ.κ. Ευάγγελος Φλωράτος, Εισαγγελέας Εφετών, Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Εφετών Πειραιώς, Φώτιος Μακρής, Αντεισαγγελέας Εφετών Αθηνών και Ανδρέας Ζύγουρας, Αντεισαγγελέας Εφετών Πειραιώς. Ο κ. Ευάγγελος Φλωράτος εισηγήθηκε το θέμα: «Ο ρόλος του σύγχρονου Εισαγγελέως από την οπτική γωνία ενός Εισαγγελικού Λειτουργού» Η εισήγηση αυτή έχει ως ακολούθως:

«Πάρα πολλά έχουν γραφεί από δικαστηριακούς και επιστημονικούς κύκλους για το ρόλο, την χρησιμότητα και την προσφορά του εισαγγελέα και πολύ περισσότερα έχουν διατυπωθεί για την αποστολή του εισαγγελικού λειτουργού στη σύγχρονη κοινωνία.

Τις πιο πολλές φορές η κριτική που ασκήθηκε ήταν αρνητική και τα σχόλια πικρά για το μέγεθος της προσφοράς του στην καθημερινή ζωή και για την εν γένει δικαστική του παρουσία, από το στάδιο της έρευνας για την διαπίστωση της τέλεσης μιας αξιόποινης πράξης μέχρι την καταδίκη ή την αθώωση ενός ανθρώπου που παραπεμφθηκε να δικαστεί στο ακροατήριο.

Ποιν αρχίσω την κατάθεση της προσωπικής μου άποψης, βγαλμένης από την εμπειρία των τελευταίων, θα ήθελα να προκαταλάβω ένα εύλογο και δικαιολογημένο συμπέρασμα: μην νομιστεί ότι θα υπάξει μεροληπτική κρίση όσον αφορά το μέγεθος της προσφοράς και την ποιότητα της συμμετοχής της δράσης των εισαγγελέων

λειτουργών στην υπόθεση της ποινικής δικαιοσύνης. Εξαρχής σημειώνουμε ότι για το παρταχούμενο έλλειμμα της εισαγγελικής προσφοράς στον καθόλου τομέα της δικαιοσύνης ο σημερινός εισαγγελικός λειτουργός δεν είναι άμοιρος ευθυνών και πιστεύουμε ότι όλες οι ενέργειές του, στο δικαστικό γίγνεσθαι, θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικότερες.

Πρόθεσή μας δεν είναι η συγκριτική μελέτη και η ανάλυση όσων ισχύουν στον Ευρωπαϊκό και πέραν αυτού χώρο, ούτε η κατάθεση προτάσεων για νομοθετικές ορθώσεις που θα βελτιώσαν την συμβολή του στην λύση των προβλημάτων της δικαιοσύνης.

Σήμερα θα επιχειρηθεί η σκιαγράφηση του εισαγγελικού λειτουργού που θα πρέπει να διακατέχεται από σύγχρονες αντιλήψεις με σκοπό την καταπολέμηση της διαφθοράς και της εγκληματικότητας, με στόχο την ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας και με επιδίωξη την ηθική αναμόρφωση του καταδικασθέντα κατηγορούμενου βάσει των ισχυόντων κανόνων δικαίου.

Επίσης θα προσδιορισθούν οι δυνατότητες επέκτασης αυτής της προσφοράς και σε χώρους όχι αμειψώς δικαστικούς, με αποκλειστικό σκοπό την μείωση των μορφών της σημερινής εγκληματικότητας και την αμβλυνση του φόβου από την έξαρση του οργανωμένου εγκλήματος.

Αν ξεκινήσουμε από το πρωταρχικό αντικείμενο της εισαγγελικής λειτουργίας, που είναι η έρευνα για την διακρίβωση ενός αδικήματος και για τον εντοπισμό του προσώπου το οποίο την τέλεσε, θα πρέπει να ομολογήσουμε ότι το σχετικό υλικό που συγκεντρώνουν οι δικαστικές αρχές και προσφέρουν για δικαστική εκτίμηση, είναι ένα φτωχό υλικό σε αποδεικτικό περιεχόμενο.

Ακόμη ότι και η υπό του παθόντος υποβαλλόμενη έγκληση είναι διογκωμένη κατά την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών και δραματοποιημένη όσον αφορά τη σχέση του υπαιτίου με την καταγγελλόμενη πράξη. Και για τις δύο περιπτώσεις απαιτείται ορθός χαρακτηρισμός ο οποίος προϋποθέτει άρτια γνώση του ποινικού δικαίου, κοινωνική εμπειρία του αναφερόμενου γεγονότος και κυρίως, θα πρέπει να δίδονται με φειδώ, με σύνεση και με μοναδικό γνώμονα την νομιμότητα. Η ενδεικνυόμενη αυστηρότητα και η λαβερμένη αντίληψη

για βαρύτερο χαρακτηριστικό γεννούν πλείστες όσες παρενέργειες με κορυφαία εκείνη της άδικης επιβολής του μέτρου της προσωρινής κράτησης. Οι εσφαλμένες εισαγγελικές αναγωγές πλημμεληματικών πράξεων σε επίτεδο κακούργημα θα δώσουν επίσης μια μεγαλύτερη διάσταση στην ήδη βαριά σημερινή εγκληματικότητα, θα δημιουργήσουν το αδιέξοδο στα ανακριτικά γραφεία και θα ανοίξουν επικίνδυνους ατραπούς στην άσκηση της ποινικής δίωξης.

Ασφαλιστική διελίδα στα χέρια του εισαγγελέα θα πρέπει να παραμένει η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης όταν μάλιστα τα πραγματικά περιστατικά που συντρέχουν δεν έχουν βασιμότητα ή δεν υποστηρίζονται σε ικανό βαθμό από τα απαραίτητα στοιχεία απόδειξης.

Στους χρόνους της παρκοσμιοποίησης και της ισοπέδωσης θα πρέπει να προστατεύεται ο πολίτης από υπερβολές και αυθαιρεσίες, να διαφοροποιείται κατά τρόπο δίκαιο η ανθρώπινη συμπεριφορά και να δίνεται σε αυτή η ορθή διάσταση. Ο εισαγγελέας της εποχής μας θα πρέπει να επιδιώκει την επικράτηση της ισχύος του δικαίου και όχι τον δικαίου των ισχυρών, ασκώντας αυτεπάγγελτα ποινική δίωξη π.χ. κατά των διεφθαρμένων Κρατικών Λειτουργών, κατά των διακινητών του λεγικού θανάτου, εκείνων που καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον και γενικώς κατά παντός που διαταράσσει την ελευθερία, την ειρηνική και πολιτισμένη συμβίωση των πολιτών. Συνεπώς η καθολική κατάγηση της

στη σελ. 3

ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Το νέο Δ.Σ. της Ενώσεως αποφάσισε την ίδρυση και λειτουργία Γραφείου Βορείου Ελλάδος με έδρα την Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης και με σκοπό την ανάπτυξη στενότερων δεσμών συνεργασίας, αλληλοενθέρμωσης και αλληλεγγύης με τους συναδέλφους των περιφερειών Μακεδονίας και Θράκης.

Ο Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης κ. Ευάγγελος Ζαχαρής έδειξε άμεσο και εξαιρετικό ενδιαφέρον για την υλοποίηση του στόχου αυτού της Ενώσεως και διέθεσε τον αναγκαίο χώρο και εξοπλισμό.

Εκπρόσωπος της Ενώσεως και υπεύθυνος για τη λειτουργία του Γραφείου ορίστηκε το μέλος του Δ.Σ. Γεώργιος Σαπαντζής, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης.

Εισαγγελικά και μη

✚ Πλείστοι όσοι, τυρβάζοντες περί παντός επιστητού, κάμνουν δήθεν ότι αγνοούν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών οφείλει να ασκεί την Ποινική δίωξη και χαρακτηρίζουν ως «επικίνδυνους» τους συναδέλφους που πράττουν σύμφωνα με το καθήκον τους και δεν κατακρώνται της εξουσίας των ✚ Και όταν κατά την πρόοδο της προδικασίας απαλλάσσονται λόγω συνδρομής περιπτώσεως άρσεως του αδικίου χαρακτήρος της πράξεώς των, (ενώ η πράξη ως αξιόποινος και οι συνέπειές της παραμένουν) καγκάζουν! ✚ Εις όλους αυτούς η στήλη υπενθυμίζει: Η σιωπή είναι χρυσός. Ουδείς δε δύναται να θέτει τον εαυτό του υπεράνω της έννομης τάξης ✚ Η αποποινικοποίηση των ήσσοντος σημασίας αξιοποιώνων πράξεων προβάλλει πλέον ως επιτακτική ανάγκη. Ελπίζουμε ο νέος Υπουργός Δικαιοσύνης να ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό ✚ Η εφαρμογή της 3150/1999 αποφάσεως του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας από το Υπουργείο των Οικονομικών και οι σχετικές εγκύκλιοι προς τις ΔΟΥ, κατέδειξαν ότι η Διοίκηση αρχίζει να κατανοεί την έννοια της υπεροχής του Δικαίου ✚ Η χορήγηση ηλεκτρονικών υπολογιστών σε όλους τους συναδέλφους – και κατά χρήση έστω – πρέπει επιτέλους να λάβει χώρα. Δεν είναι δυνατόν να λειτουργούμε με μέσα αναγόμενα στην προ-τυπογραφίας εποχή ✚ Έτσι θα καταστεί δυνατή και η σύνδεσή μας με τις τράπεζες παροχής νομικών πληροφοριών ή και με το διαδίκτυο ✚ Όλα αυτά για την συντόμευση επεξεργασίας των δικογραφιών και την αποφυγή καθυστερήσεων ✚ Διότι όλοι ομιλούν και καυτηριάζουν τις καθυστερήσεις αλλά αγνοούν ή προσποιούνται ότι αγνοούν ότι το πρόβλημα δεν θα λυθεί παρά μόνο όταν βελτιωθεί ουσιαστικώς η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή και ειδικά η νέα τεχνολογία στον ευαίσθητο χώρο μας ✚ Άλλως θα παραμένει άλυτο, έστω και αν οι συνάδελφοι εργάζονται όχι 16 (όπως τώρα) αλλά 24 ώρες το 24ωρο.

Σπύρος Μουζακίτης

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Στις εκλογές για την ανάδειξη του νέου διοικητικού συμβουλίου της Ενώσεως Εισαγγελέων που έγιναν την Κυριακή 5-3-2000 ψήφισαν 388 Εισαγγελείς όλων των βαθμών – περιλαμβανομένου του Εισαγγελέα και των Αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου – δηλαδή ποσοστό 88% του συνόλου των Εισαγγελέων όλης της χώρας.

Μέλη του νέου διοικητικού συμβουλίου εξελέγησαν οι εξής, κατά σειρά αριθμού ψήφων:

- 1) Σωτήριος Μπάγιας, Εισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 182.
- 2) Βασίλειος Μαρκής, Αντεισαγγελέας Εφετών, ψήφοι 153.
- 3) Χρήστος Μαρκογιαννάκης, Αντεισαγγελέας Εφετών, ψήφοι 149.
- 4) Κωνσταντίνος Τζαβέλλας, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 103.
- 5) Αχιλλέας Ζήσης, Εισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 96.
- 6) Ζωή Σμυρλή, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 77.
- 7) Σπυρίδων Μουζακίτης, Εισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 74.
- 8) Γεώργιος Σαπαντζής, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, ψήφοι 71.
- 9) Νικόλαος Φωτόπουλος, Εισαγγελέας Εφετών (αριστίνδην με βάση το καταστατικό, ψήφοι 32).

Το νεοεκλεγέν διοικητικό συμβούλιο κατά την πρώτη του συνεδρίαση στις 11-3-2000, συγκροτήθηκε – κατόπιν μυστικής ψηφοφορίας των μελών του – ως ακολούθως:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βασίλειος Μαρκής.

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Χρήστος Μαρκογιαννάκης.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Σωτήριος Μπάγιας.

ΤΑΜΙΑΣ: Κωνσταντίνος Τζαβέλλας.

ΜΕΛΗ: Σπυρίδων Μουζακίτης, Αχιλλέας Ζήσης, Γεώργιος Σαπαντζής, Ζωή Σμυρλή και Φώτιος Μαρκής, Αντεισαγγελέας Εφετών, ο οποίος κατέλαβε τη θέση του παραιτηθέντος Νικολάου Φωτόπουλου, ως πρώτος αναπληρωματικός με 79 ψήφους.

Το νέο διοικητικό συμβούλιο στην ίδια συνεδρίαση προσδιόρισε ως βασικές κατευθυντήριες λειτουργίες κατά την προσεχή διετία τα ακόλουθα:

– Αναβάθμιση του ρόλου του Εισαγγελέα στην ποινική δίκη και το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης γενικότερα, σύμφωνα με τα σύγχρονα ευ-

ρωπαϊκά πρότυπα.

– Άνοιγμα προς την κοινωνία, με γνώμονα και βασική αρχή ότι ο Εισαγγελέας δικαιούται να έχει – και να εκφράζει δημόσια – άποψη για κάθε ζήτημα που αφορά το θεσμό του και την ποινική δικαιοσύνη γενικότερα.

– Άμεσότητα επικοινωνίας με το σύνολο των συναδέλφων Εισαγγελέων σε ολόκληρη την Χώρα, με στόχο τη δημιουργική συνεργασία, αλλά και την ανάπτυξη στην πράξη των αισθημάτων αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας.

Επίσης αποφάσισε:

Α. Την ίδρυση γραφείου Βορείου Ελλάδας της Ενώσεως – με τη συνεργασία και βοήθεια των Προϊσταμένων των Εισαγγελιών Εφετών και Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης – ώστε να καταστεί πιο άμεση και ουσιαστική η επικοινωνία και συνεργασία με τους συναδέλφους των περιφερειών της Μακεδονίας και της Θράκης.

– Την πραγματοποίηση ορισμένων συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου της Ενώσεως εκτός Αθηνών, στις έδρες Εισαγγελιών Εφετών της Χώρας, με τη συμμετοχή όλων των συναδέλφων – πρώτου και δεύτερου βαθμού – που υπηρετούν σ' αυτές.

Β. Να δώσει προτεραιότητα επιλύσεως σ' ακόλουθα προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο:

– Ρύθμιση του συνταξιοδοτικού ζητήματος με ταυτόχρονη αναγνώριση ως συντάξιμων όλων των ετών δικηγορίας.

– Περιορισμό και αναβάθμιση του λειτουργικού αντικείμενου του Εισαγγελέα, με πρώτο στόχο την αποποινικοποίηση των ήσσονος σημασίας, αδικημάτων και την αντικατάσταση σ' αυτά των ποινών με διοικητικές κυρώσεις.

– Ίδρυση και λειτουργία της Δικαστικής Αστυνομίας στις μεγάλες Εισαγγελίες της Χώρας.

– Βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ειδικότερα επίλυση των ζητημάτων που συνδέονται με: κτιριακά προβλήματα, είσοδο και εφαρμογή των συστημάτων πληροφορικής και μηχανοργάνωσης, κάλυψη των αναγκών σε δικαστικούς υπαλλήλους και επιμελητές.

– Άμεση πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων στους βαθμούς Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών και του Παρέδρου.

– Αύξηση των οργανικών θέσεων στο ανώτερο και ανώτατο βαθμό, σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες του θεσμού.

Απόρρητα στοιχεία πειθαρχικών διώξεων στο φως της δημοσιότητας!

Το Δ.Σ. της Ενώσεως Εισαγγελέων με αφορμή δημοσιεύματα του Τύπου σε βάρος συναδέλφων αλλά και σε ανενίτρεπτες δημοσιοποιήσεις απορρήτων στοιχείων πειθαρχικών διώξεων συνεδρίασε εκτάκτως και αποφάσισε τα ακόλουθα.

1) Διακηρύσσει ότι οι Έλληνες Εισαγγελείς εκπληρώνουν τα λειτουργικά τους καθήκοντα σύμφωνα με το νόμο και τη συνείδησή τους, χωρίς οποιαδήποτε διάθεση ανάμειξης στην πολιτική ζωή του τόπου. Κάθε αντίθετη άποψη ή σκέψη είναι καθ' ολοκληρία αβάσιμη.

2) Επισημαίνει ότι όλα τα στοιχεία που αφορούν στο στάδιο της προδικασίας πειθαρχικών υποθέσεων είναι κατά νόμο απόρρητα και δημιουργεί πρόδηλα ερωτηματικά η διαρροή τους στον Τύπο.

Απευθύνει έκκληση στα αρμόδια όργανα της Δικαιοσύνης για περιφρούρηση – μέχρι την έκδοση τελειωτικών αποφάσεων – της μυστικότητας των διαδικασιών και κατά συνέπεια του κύρους του θεσμού.

Ιδίως τονίζει ότι η δημοσιοποίηση στον Τύπο απόψεων περί του είδους των ποινών που πρέπει να επιβληθούν είναι απαράδεκτες, γιατί φανερώνουν σαφή διάθεση προκατάληψης των αποφάσεων των αρμοδίων πειθαρχικών οργάνων.

Κρατάμε...

Μαζευτήκαμε πριν από λίγες μέρες σ' ένα ταβερνάκι κάπου στην Αθήνα μερικοί συνάδελφοι της σειράς του 1982-83. Ήταν και ορισμένοι από την κοντινή επαρχία. Έτσι, για να βρεθούμε και να τα πούμε λιγάκι, χωρίς γραβάτες και κοστούμια. Πλησιάζουμε στο τέλος της δεύτερης δεκαετίας στον κλάδο και μεγαλώνουμε, διαρκώς μεγαλώνουμε. Κάποιοι, προτού καλά-καλά αρχίσουμε να τρώμε άρχισαν να θέτουν ζητήματα χοληστερίνης και υπέρτασης αλλά σύντομα συμφωνήσαμε να μη σκεφτόμαστε αυτά, το συγκεκριμένο βράδυ. Συμφωνήσαμε επίσης να μη μιλήσουμε για δικογραφίες αλλά αυτό δεν κράτησε πολύ. Ύστερα από λίγο ο καθένας μας «κατέθετε στο τραπέζι» το δικό του νομικό ζήτημα. Παρά ταύτα η βραδιά κυλούσε υπέροχα. Στο τέλος η συζήτηση στράφηκε γύρω από τους νέους Παρέδρους. Συγκινήθηκαν. Θυμηθήκαμε τα δικά μας χρόνια. Μερικοί από μας μπήκαμε πολύ νέοι στον κλάδο. Εικοσιέξι μόλις χρονών. Και συνηθήσαμε και προφθάσαμε γίγαντες του λειτουργήματος. Μπαίναμε στα γραφεία των Προϊσταμένων με έκδηλη συστολή και με καθρεφτισμένα στο πρόσωπό μας την αγνότητα της άγνοιας σχετικά με τα τόσα Εισαγγελικά ζητήματα. Θυμηθήκαμε που μας κοιτούσαν με αυστηρότητα και μας ρωτούσαν: «Γιατί επιλέξατε τον Εισαγγελικό κλάδο; Μήπως νομίζετε ότι η δουλειά είναι λιγότερη; Προσέξτε, κάνετε μεγάλο λάθος αν νομίζετε κάτι τέτοιο». Οι πιο παρατηρητικοί όμως διακρίναμε στα μάτια τους μια ανεπαίσθητη λάμψη, μια ελαφρά συγκίνηση. Και στα λόγια τους μια ιδέα ταραχής... Και τούτα τα νέα παιδιά είναι γεμάτα φλόγα για το λειτούργημα, αλλά σεμνά και συνεσταλμένα. Και διαβάζουν και ρω-

ΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΙΑΛΟΓΟΥ

Σχετικά με τις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που εξαγγέλθηκαν από την Ε.Δ.Ε. για την 1η Νοεμβρίου 2000, η Ενωση Εισαγγελέων ανακοίνωσε τα ακόλουθα:

1. Στο σύνολο σχεδόν των προβαλλόμενων αιτημάτων είμαστε απόλυτα σύμφωνοι. Αποτελούν, άλλωστε, αυτά **κοινές θέσεις** όλων των Δικαστικών Ενώσεων. Μάλιστα για τα περισσότερα από τα συγκεκριμένα ζητήματα, η Ενωσή μας έχει καταθέσει εξειδικευμένες και αιτιολογημένες προτάσεις στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για την επίλυσή τους και ευρίσκεται σε σχετική διαδικασία διαλόγου.

2. Ειδικότερα για το συνταξιοδοτικό – που αποτελεί ζήτημα αιχμής για όλες τις Δικαστικές Ενώσεις – πρέπει να λεχθούν τα εξής: α) Στις δύο τελευταίες κοινές συναντήσεις των Προέδρων και Γεν. Γραμματέων των Δικαστικών Ενώσεων το συγκεκριμένο θέμα προκρίθηκε ως το πλέον επίκαιρο για το σύνολο των Δικαστικών Λειτουργών και συμφωνήθηκε η από κοινού αντιμετώπισή του. β) Μετά την υπ' αριθμ. 550/2000 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που επιλύει με τρόπο ικανοποιητικό το ζήτημα, αυτό έχει αχθεί ενώπιον της Ολομέλειας του Δικαστηρίου και πρόκειται να συζητηθεί στις 6-12-2000. γ) Τον παρελθόντα μήνα Σεπτέμβριο απεστάλη στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας από όλες τις Δικαστικές Ενώσεις κοινό τετρασέλιδο υπόμνημα των θέσεων και απόψεών μας. δ) Ήδη συμφωνήθηκε και πρόκειται να πραγματοποιηθεί εντός των προσεχών ημερών συνάντηση εργασίας με τον αρμόδιο Υφυπουργό Οικονομικών κ. Γεώργιο Δρυ για το συγκεκριμένο θέμα.

3. Εν όψει όλων των προεκτεθέντων σχετικά με τα προβαλλόμενα αιτήματα των εκδηλώσεων – και δεδομένου ότι έχει εκκινήσει και διαρκεί διαδικασία για την αντιμετώπισή τους – το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεώς μας αποφάσισε τη **μη συμμετοχή μας** σ' αυτές.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
της ενώσεως
Εισαγγελέων

έκδοση και διεύθυνση:
Βασίλειος Μαρκής
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ε.Ε.

Την ύλη επιμελούνται
μέλη της Ενώσεως

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
γ. Ζώρζος
Μεσολογίου 10 - Αθήνα.
Τηλ. 33.01.600

γραφεία:
Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών
Κτίριο 16 - Τηλ. 82.22.548

συνδρομή: Ετήσια δρχ. 500
τιμή φύλλου: δρχ. 20

← από τη σελ. 1

αρχής της νομιμότητας, όπως τόσο εύκολα επιζητείται από κάποιους και η ακραιφνής καθιέρωση, άνευ ετέρου περιορισμού, της αρχής της σκοπιμότητας για την κίνηση ή μη της ποινικής δίωξης θα επέφερε κοινωνικούς κλυδωνισμούς, θα άνοιγε την κερκόπορτα της αυθαιρέας και θα κλονίζε ανεπανόρθωτα την εμπιστοσύνη των πολιτών προς την εισαγγελική αρχή. Άλλωστε η έκδοση αιτιολογημένων διατάξεων θα συνιστούσε τον κυματοθραύστη στην πλημμυρίδα που κατακλύζει τις εισαγγελικές υπηρεσίες, και η μανία καταδίωξης ανύποπτων πολιτών ως και η καταγγελία για ανύπαρκτα εγκλήματα θα αντιμετωπιζόταν επιτυχώς με την τοποθέτηση των αβύσσιμων και αστήριχτων κατά νόμον μηνυτήριων αναφορών στο αρχείο, το οποίο αποτελεί και το ισχυρότερο όπλο στα χέρια του εισαγγελέα για αντενέργεια.

Την κήρυξη της αρχής της νομιμότητας θα μπορούσαμε να δεχτούμε όχι μόνο στα όσα ορίζονται από τα άρθρα 44, 45 και 49 Κ.Π.Δ. που αναφέρονται σε ασήμαντα σχετικά με την προβλεπόμενη ποινή πλημμελήματα και πταίσματα αλλά και στη σφαίρα άλλων αδικημάτων προς αποδόμηση των ποινικών δικαστηρίων από ένα μεγάλο αριθμό υποθέσεων με μικρή κοινωνική απάξια. Επίσης η σταθερή προσήλωση στην αρχή της νομιμότητας θα πρέπει να υποχρεεί όταν καλείται ο εισαγγελέας να αντιμετωπίσει, κατά τρόπο ρεαλιστικό, τα σοβαρά εκείνα θέματα που σχετίζονται με την σωστή αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, γιατί τότε γίνεται απολύτως κατανοητό και καθίσταται αναπόδεδεικτο ότι διακατέχεται από μια ορθή - σύγχρονη αντίληψη.

Εται όταν ενεργεί ο λειτουργός της ορθιάς δικαιοσύνης δεν θα είναι όπως κατεπανάληψη έχει τονιστεί από τον παρόντα εισαγγέλη του Αρείου Πάγου, ο απλός κατήγορος του παρελθόντος αλλά ο εγγυητής της νομιμότητας, ο εκφραστής του Δικαίου και ο προστάτης του πολίτη από τον οποιοδήποτε ισχυρό όπου και όταν τούτο απαιτείται.

Ο σύγχρονος εισαγγελέας πρέπει να μην χειραγωγείται από κανένα και να μην επηρεάζεται από τα τριγύρω του καθημερινά αλλά, αντίθετος, πρέπει να παράγει πρακτικές και να εμβολίζει με τομές μια εικονική πραγματικότητα για να μπορεί, εντός των νομίμων πλαισίων να χειραγωγή τους κοινωνούς για να μην παρασύρονται από το συρμό της σημερινής εγκληματικότητας και διαφθοράς αλλά να είναι εφοδιασμένοι με δυνάμεις αντιστάσεως που θα τους αποτρέπουν από βίαιες και παράνομες ενέργειες.

Υπό την προσωπική του διεύθυνση θα πρέπει να γίνεται η προανάκριση για την νόμιμη συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων και υπό την άμεση εποπτεία του να γίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθησή της καθόσον η υπόδειξη των προσπρόντων μέτρων θα επέφερε ταχύτερη διεξαγωγή και αποδοτικότερα αποτελέσματα.

Τα παρόντα που διατυπώνονται συχνά για μια άκριτη και βεβιασμένη εισαγγελική παραπομπή στο ακροατήριο προσώπων, για τα οποία θα έπρεπε να ακολουθήσει η ενδίαμεση διαδικασία και θα είχαν απαλλαγεί με βούλευμα, είναι εν μέρει, απαράδεκτα ορθά. Η γενίκευση όμως η αποδεχόμενη ότι όλες οι παραπομπές, για τις οποίες ακολουθούν αθωωτικές αποφάσεις θα αποφεύγονταν εάν είχε προηγηθεί μια απασπαστική πρόταση δίνει μια αναληθή διάσταση.

Παροράται το γεγονός ότι μεσολαβεί ένα μεγάλο διάστημα από τον χρόνο παραπομπής μέχρι την εκδίκαση, οφειλόμενο σε αδικαιολόγητες αναβολές που ζήτησαν οι διάδικοι ή σε πλημμελή κλήτευση μαρτύρων και κατηγορουμένων, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται το απαράδεκτο φαινόμενο των πολλών αναβολών που εγγίζει τα όρια της αghρησιδικίας και φθάνει μέχρι του σημείου να απονέμεται «μισή» Δικαιοσύνη κατά τον προσφυή χαρακτηρισμό του επί της Δικαιοσύνης Υπουργού.

Η εισαγγελική ευθύνη αφορά το δεύτερο σκέλος το συνιστάμενο στον έλεγχο των σχετικών αποδεικτικών προς αποφυγή απαράδεκτων κλητεύσεων και στην μη πρόκληση της επιβεβλημένης πειθαρχικής τιμωρίας των πάσης φύσεως οργάνων τα οποία είναι επιφορτισμένα με τις επιδόσεις. Για το πρώτο σκέλος η ευθύνη ανήκει

Επιστημονική Διημερίδα

Εισήγηση του κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΦΛΗΡΑΤΟΥ

στους διαδίκους οι οποίοι φροντίζουν και πολλάκις επιτυγχάνουν οι υποθέσεις τους να εκδικάζονται όταν αυτοί θελήσουν και από όποια σύνθεση εκείνοι προκρίνουν, καθόσον η επινόηση των τεχνασμάτων που σοφίζονται και χρησιμοποιούν είναι πέρα πάσης λογικής σύλληψης και επιτυχούς αντιμετώπισης.

Άλλωστε ο μεγάλος χρόνος που μεσολαβεί αμβλύνει τις μεταξύ των διαδίκων διαφορές, ενίοτε το αντικείμενο της δίκης αλλοιώνεται από αυτούς σκοπίμως, με αποτέλεσμα, η αθωωτική απόφαση να έρχεται σαν αντόθηρη συνέπεια των αποδειχθέντων στο ακροατήριο περιστατικών.

Οι προσβαλλόμενοι προς δικαιολογία ισχυρισμοί από τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς για υπερβολικό φόρτο εργασίας κρίνονται τουλάχιστον ατυχείς, όταν είναι δεδομένο ότι η εισαγγελική προσπάθεια δεν είναι μονοδρομική και δεν έχει στόχο να ανευρίσκει τον ένοχο αλλά να εντοπίζει και ξεχωρίζει, από αυτόν, τον αθώο, σε οποιοδήποτε δικαστικό στάδιο. Εάν υιοθετείτο η προαναφερθείσα δικαιολογία τότε η ανεξάρτητη συνταγματικά λειτουργική υπόσταση του εισαγγελέα θα υφίστατο μείωση, η μοναδική του επιδίωξη για καταδίκη του ενόχου και απόδοση λευκού στην κοινωνία του αθώου θα παρέμενε ένα όραμα ανεκπλήρωτο, ενώ η ρομαλέα αγωνιστικότητα του για επιζήρτηση του δικαίου έναντι του αδίκου θα παρέμενε χωρίς περιεχόμενο. Ίδια κριτική θα ασκείτο εάν δεν φρόντιζε για το σύντομο προσδιορισμό των στοιβαγμένων στα εισαγγελικά γραφεία δικογραφιών, δεν συνέβαλε για την εντός ευλόγου χρόνου εκδίκαση τους, δεν μεριμνούσε για την ταχεία διεκπεραίωση των ανακριτικών δικογραφιών καθώς επίσης δεν επιμελείτο για την σύντομη εκτέλεση των ερήμην του κατηγορουμένου καταγνωσθεισών ποινών.

Η υπό του δικαστηρίου εξεταζόμενη κατηγορία, την οποία απαγγέλλει ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου που εκδικάζει την ουσία της ποινικής υπόθεσης, γιατί περί αυτού του εισαγγελέα σήμερα ομιλούμε και όχι για τον υπηρετούντα στο Ακροατικό, για τα βαρύτερα αδικήματα και ιδία τα φέροντα κακοσυνημιατικό χαρακτήρα, η εν λόγω κατηγορία δεν είναι προϊόν αυθαίρετης και ανεξέλεγκτης συλλογής από τον ίδιο υποστηρικτήν για τον κατηγορούμενο, στοιχείων. Τα στοιχεία της κατηγορίας, που συγχροτούν την άδικη, καταλογιστική και τιμωρούμενη από τον νόμο πράξη, συγκεντρώθηκαν κατά το στάδιο της κυρίας ανάκρισης και έτυχαν αντικείμενο βαθιάς και ενδελεχούς από το δικαστικό συμβούλιο ή το πρόεδρο των εφετών επεξεργασίας.

Κατά το στάδιο αυτό απεπλήρωτα εξετάστηκε όχι μόνο η ενοχή αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου καθώς και κάθε στοιχείο σχετικό με την προσωπικότητα του. Με αυτό το υλικό παραπέμπεται ο κατηγορούμενος όταν διαπιστωθεί ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής και αυτό συνιστά το εννοιολογικό περιεχόμενο της κατηγορίας που απαγγέλλει ο εισαγγελέας.

Την παραπάνω κατηγορία χωρίς κανένα διαγισμό θα πρέπει να υποστηρίξει μέχρι εκείνου του χρονικού σημείου της ακροαματικής διαδικασίας που οι προσφερόμενες αποδείξεις δεν θα την τροποποιήσουν, δεν θα την μεταβάλλουν και δεν θα την αναιρούν.

Έχουμε την γνώμη ότι θα αποτελούσε αυτογελιοποίηση για τον εισαγγελικό λειτουργό που θα επέμενε σε μια κατηγορία στηριζόμενη σε πηλίνα πόδια και αυτοκατάργηση της δικαστικής του αποστολής εάν συνέχιζε να υιοθετεί μια αδύναμη κατηγορία προτείνοντας ενοχή. Η εν λόγω προσπάθεια θα έδινε την εικόνα ενός λειτουργού πείσιμονα, εκδικητικού, αγνούντος το σημερινό του ρόλο και γιατί όχι επικίνδυνον δικάστη των ανθρώπων δικαιωμάτων, τα οποία σύμφωνα με το σύνταγμα είναι υποχρεωμένος να προστατεύει.

Ο ρόλος ενός σύγχρονου εισαγγελέα δεν εξαντλείται στην παλαιά νοοτροπία την περιωλείουσα μόνο τη λέξη «ένοχος» για οτιδήποτε ελάμβανε χώρα στο ακροατήριο. Ο σημερινός απαιτείται να εγνώσει με νου και καρδιά στην ακριβή εκτίμηση των αποδει-

κτικών στοιχείων, στη προσωπικότητα του φορέως αυτών και στην ψυχή του κατηγορουμένου για να ελέγξει την ειλικρίνεια της απολογίας του. Τα παραπάνω θα πράξει με γνώμονα τα πορίσματα της δικαστικής ψυχολογίας και των βοηθητικών του ποινικού δικαίου επιστημών, αλλά κρίσεως και ιδία με την επιβαλλόμενη αυτοπαρατήρηση προς αποφυγή της επιμολωρούσας υποκειμενικής πλάνης.

Προβληματίστηκε η ελληνική ποινικοδικονομική θεωρία και νομολογία με το θέμα της υπαγωγής ή μη βάρους αποδείξεως στη ποινική δίκη. Το βάρος αποδείξεως, σαν την υποχρέωση κάποιου να αποδείξει ότι ισχυρίζεται, θα πρέπει να δεχτούμε ότι μάλλον αποσιάζει στο δικό μας ανακριτικό σύστημα όπου ισχύει η αρχή της ανακρίσεως και ο δικαστής είναι υποχρεωμένος να ελέγχει τα πραγματικά περιστατικά με βάση κρίσεως την αρχή της ηθικής απόδειξης και μοναδικό σκοπό έχει την ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας. Αντίθετα πιστεύουμε ότι με την προβολή ισχυρισμών για προσδιορισμό της αλήθειας και με το αντίστοιχο βάρος πειθούς για την απόδειξη αυτής ελέγχει ο δικαστής τα υποβαλλόμενα από τους παρόντες της δίκης αποδεικτικά στοιχεία.

Συνεπώς το βάρος της απόδειξης δεν υπάγχει, όπως υποστηρίζει η μειοψηφία των θεωρητικών, υπό την έννοια ότι κερδιζόμενος είναι εκείνος που απέδειξε ότι ήταν υπόχρεος να αποδείξει και ηττημένος εκείνος που δεν επέτυχε στην εν λόγω προσπάθεια. Εμείς πιστεύουμε ότι σε κάθε δικαστικό αγώνα μοναδικός νικητής, είναι η ποινική απόφαση που επέτυχε να ανακαλύψει ή έστω να προσεγγίσει την ουσιαστική αλήθεια.

Υποχρέωση του εισαγγελέα είναι να στηρίξει μια κατηγορία όταν τα αποδεικτικά μέσα την ενισχύουν σε τέτοιο βαθμό ούτως ώστε οι αποχρώσεις ενδείξεις να έχουν αναχθεί σε πλήρεις αποδείξεις. Η μειοψηφούσα στην θεωρία γνώμη που υποστηρίζει ότι υφίσταται το προαναφερόμενο βάρος και ότι η ενοχή του κατηγορούμενου θεμελιώνεται μόνο όταν η κατηγορούσα αρχή παρουσιάζει πλήρεις αποδείξεις εξάγει έμμεσα το εν λόγω συμπέρασμα από τη λειτουργία της αρχής των τεκμηρίων της αθωότητας ισχυριζόμενη στην συνέχεια ότι η αθωωτική επιχειρηματολογία έχει αντιλογικό χαρακτήρα, με συνέπεια, όταν η έναντι αυτής ενοχοποιητική επιχειρηματολογία δεν έχει , τότε θα πρέπει να κηρύσσεται αθώος άνευ άλλου τινός, ο κατηγορούμενος έστω και εάν δεν επιφλοχώρησε η αμφιβολία στην συνείδηση του δικαστού.

Οι εκφραστές της γνώμης αυτής για να υποστηρίξουν τις θέσεις τους προχωρούν περαιτέρω και προσάπτουν στον εισαγγελέα την ιδιότητα του διαδίκου, παραβλέποντες ότι και οι ίδιοι αποδέχονται, δηλαδή, ότι οι εισαγγελικοί λειτουργοί είναι ισοβίοι δικαστικοί λειτουργοί ασκούντες θεσμική εξουσία και επομένως αφού έχουν αυτή την ιδιότητα δεν μπορούν να εξομοιωθούν και πολλώ μάλλον να ταυτιστούν με τους διαδίκους. Όσοι εκ των θεωρητικών επιμένουν σ' αυτή τη θέση παρερμηνεύουν το εσωτερικό δικαιο και το άρθρο 6 της διεθνούς σύμβασης της Ρώμης περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και επικαλούμενοι την άλλη αρχή της ισότητας των όπλων αγωνίζονται να παρασχεθούν στον κατηγορούμενο ίσα δικονομικά δικαιώματα με εκείνα του εισαγγελέα, όταν στο 7ο πρωτόκολλο της ευρωπαϊκής σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου που επικυρώθηκε με τον νόμο 1705/1987 έχει τεθεί η ρητή επιφύλαξη ότι δεν θίγεται το άρθρο 489 του ΚΠΔ στο οποίο αναφέρεται το ασκούμενο από τον εισαγγελά και τον κατηγορούμενο ένδικο μέσο της εφέσεως, δυνάμει του άρθρου 64 της σύμβασης του Δ.Δ. περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην επιχειρούμενη αυτή υποβάθμιση της εισαγγελικής αρχής αντιπαράθετουμε το κείμενο της 1ης παραγράφου του άρθρου 88 του ισχύοντος Συντάγματος από το οποίο προκύπτει με σαφήνεια ότι σε κάθε περίπτωση οι εισαγγελικοί λειτουργοί όχι μόνο δεν εξομοιώνονται και δεν ταυτίζονται αλλά ότι και δεν είναι διάδικοι, και επομένως εφόσον δεν είναι διάδικοι δεν μπορεί να χαρακτηριστούν σαν αντίδικοι του κατηγορούμενου.

Όταν το επιδιωκόμενο από την πολιτεία συμφέρον δεν είναι η τιμωρία του κατηγορούμενου της εγκληματικής πράξης, ο εισαγγελέας είναι από τον νόμο υποχρεωμένος να εξετάσει όχι μόνο τα επιβαρυντικά αλλά και τα ελαφρυντικά για τον κατηγορούμενο στοιχεία και να προτείνει την πλήρη απαλλαγή του όταν πειστεί περί της αθωότητάς του. Το ότι ο εισαγγελικός λειτουργός δεν είναι διάδικος στην ποινική δίκη καταδεικνύεται από το ότι καλεί μάρτυρες υπερασπίσεως, ασκεί ένδικα μέσα υπέρ του κατηγορουμένου με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήσεως αυτού, αρχειοθετεί τις κατά νόμον αβασίμεις και ανεπίδεκτες εκτιμήσεως μηνυτήριες αναφορές και από το ότι πλείστες όσες φορές με θάρρος, παρηρησία και αγωνιστική διάθεση προτείνει στο δικαστήριο την αθώωση του κατηγορουμένου. Τα προεκτεθέντα μας οδηγούν στο αναμφισβήτητο συμπέρασμα ότι όλες οι ενέργειες που διακατέχονται από ένα τεκμήριο, το οποίο θα πρέπει να χαρακτηρίζουμε εδώ ως το τεκμήριο της αντικειμενικότητας που διέπει όλες τις εισαγγελικές ενέργειες, και το οποίο, έναντι του μαχητού τεκμηρίου της αθωότητας που έχει ο κατηγορούμενος, είναι αμάχητο λόγω των εν γένει λειτουργικών καθηκόντων που ασκεί ο εισαγγελέας σαν τρίτος στη μεταξύ των αντιδίκων διαμάχη, χωρίς με αυτό το τεκμήριο να πρέπει να διεκδικεί το αλάθητο των απόψεών του.

Είμαστε από εκείνους που πιστεύουμε, σεβόμαστε και μετουσιώνουμε σε πράξη τα ιερά δικαιώματα του κατηγορουμένου και υιοθετούντες την αρχή της ισορροπίας, δηλαδή το δικαίωμα της ίσης λήψεως του λόγου από όλους τους παράγοντες της δίκης, προχωρούμε περαιτέρω και καινοτομούμε προτείνοντας την αύξηση των δικονομικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου για την προσαρμογή αυτών στις αρχές της Ευρωπαϊκής Σύμβασης περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (εφαρμογή της αρχής της ισοπρεσίας). Είμαστε αντίθετοι με τη θέσπιση όρων και προϋποθέσεων για την παροχή έννομης προστασίας στον πολίτη ώστε να φαλκιδεύεται ή να αποβάνει τελικά ανύπαρκτη η παρεχόμενη από το Σύνταγμα και τους νόμους προστασία. Όμως είμαστε και καθάτα αντίθετοι με τον εισαγγελέα που θα ταυτίζοταν και θα ελάμβανε τα διακριτικά γνωρίσματα του διαδίκου, διότι πιστεύουμε ακράδαντα ότι τότε, και μόνο τότε, θα ενεργούσε μεροληπτικά, θα καθίστατο όπως και κατά το παρελθόν διατεταγμένο όργανο της εκάστοτε κυβερνήσεως, τότε θα διακατέχονταν από μια νοσηρά ενοχοποιητική διάθεση και από μια επιθετική και βίαιη μισαλλοδοξία. Η ψυχροσύνηση αυτή, με την επέμβαση και την συνδρομή εξωγενών παραγόντων, θα μπορούσε να μετασχηματιστεί σε αίτιο κοινωνικών αναταραχών και σε ηφαίστειο με πολλούς κρατήρες που θα έχυναν ποταμούς πυρκατωμένης λάβας μεστής μίσους, εκδίκησης και άκρατου υποκειμενισμού.

Ας προβληματίσει η επιζήρτηση τέτοιων φαινομένων τους υποστηρικτές αυτής της θεωρίας εφόσον η εφαρμογή της θα κατέληγε σε προσβολή του κράτους δικαίου προς το οποίο αποβλέπει η ηθική συνείδηση του λαού μας, στο όνομα του οποίου άλλωστε, κατά το Σύνταγμα, εκτελούνται οι δικαστικές αποφάσεις, άρα απονέμεται η δικαιοσύνη.

Αλλά θέματα που προβληματίζουν μέχρι σήμερα τους εισαγγελικούς λειτουργούς, ανάγονται στην αποπoinικοποίηση πολλών συμπεριφορών και κυρίως στην έκταση που θα έπρεπε αυτή να λάβει για να καλύψει πολλές παραβάσεις για τις οποίες θα αρκούσε μια διοικητική κύρωση και θα επιτυγχάνονταν μια αποσυμφόρηση των ποινικών αυθουσών από την εκδίκαση των μικρής απάξιας προσβολών του δικαίου.

Με δεδομένη την αρχή ότι ο νόμος έχει ανάγκη μιας συνεχούς ερμηνείας και ότι τα νομοθετικά κείμενα νεκρώνονται με την πάροδο του χρόνου, εμείς οφειλουμε να προσφέρουμε την διαμορφωτική αντίληψη στην έννοια της φερομένης έως τώρα αξιόποινης συμπεριφοράς και να την ερμηνεύσουμε πλέον σύγχρονα μέχρι να έρθει το πλήρωμα του χρόνου για νομοθετική μεταρρύθμιση.

Συνεπώς η εφαρμογή διάταξης του εθνικού νόμου που ποινικοποιεί συμπεριφορά προστατευόμενη από ΕΣΔΑ και παρέχει το δικαίωμα της προσφυγής, λόγω της υπερνομοθετικής ισχύος αυτής έναντι του εσωτερικού δικαίου θα μπορούσε να προσαρμοστεί ανάλογα.

Την αξιολογική κρίση για τον άδικο χαρακτήρα της πράξης και το βαθμό της αντίθεσής της προς την έννομη τάξη την κάνει πρώτος ο εισαγγελέας με την άσκηση ή μη ποινικής δίωξης. Αν δει την ανωτέρω πράξη μονόπλευρα χωρίς να την συνδέσει με το χρόνο, τον τόπο και τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες πραγματώσεως της τότε θα έχει παραμείνει με αντιλήψεις ηθικές, φιλοσοφικές, θρησκευτικές και αισθητικές που είναι πλέον παρωχημένες.

Η ιστορία και τα σύγχρονα ρεύματα κινούν σε νέους ορίζοντες και η οπτική γωνία από την οποία θα πρέπει να βλέπει ο σημερινός εισαγγελέας τις ανθρωπινες συμπεριφορές χωρίς αλλαγής. Με πλατιά αντίληψη χωρίς απόκλιση από τους βασικούς κανόνες του δικαίου θα πρέπει να χαρακτηρίζει το κοινωνικό γίγνεσθαι και να λείει όχι στο σκοταδιστικό πουριτανισμό και στην επιζήρτηση των ιδεών της εποχής της Ιεράς Εξέτασης και του Μεσσιάνου, καθ' όσον μπορεί η δικαιοσύνη να χαρακτηρίζεται σαν τυφλή αλλά δεν είναι και δεν θα πρέπει να είναι αναχρονιστική.

Κατά το στάδιο της υπηρεσίας του σαν εισαγγελέας ακρόασεων θα μεσολαβεί δραστικά άρα και αποτελεσματικά για την προδικαστική επίλυση των μικρής σημασίας υποθέσεων και θα παρεμβαίνει δυναμικά προς επίτευξη συμβιβασμού μεταξύ των προσώπων που καταφεύγουν σ' αυτόν για να τους δώσει μια ανέξοδη λύση.

Αλλά και κατά το προκαταρκτικό στάδιο δεν θα περιορίζει τα καθήκοντά του στην διεκπεραίωση των μηνύσεων και των εγκλήσεων, αλλά θα δραματίζει ένα πλέον ουσιαστικό ρόλο ειρηνοποιού βλέποντας και ακούγοντας στο γραφείο του τα διαφωνούντα μέρη.

Μια τέτοια υπηρεσιακή συμπεριφορά θα μπορούσε να επιδείξει και κατά τα επόμενα προδικαστικά στάδια δεχόμενος τους νομικούς παραστάτες των αντιδίκων για να συζητήσει μαζί τους μια πολύπλοκη και πολυσύνθετη από περιστατικά υπόθεση χωρίς να επιζήρμεται ο φόβος της παρεξήγησης ή ακόμη περαιτέρω ο πέλεκτος του πειθαρχικού ελέγχου. Αλίμονο για εκείνη τη δικαιοσύνη που οι φορείς της θα επηρεάζονταν από μία επιστημονική συζήτηση, την οποία θα έκαναν με τους συνηγόρους των αντιδίκων μερών, ή στην δικαιοσύνη που θα θεωρούσε τους φορείς της ευεπίφορους σε ένα συνειδησιακό επηρεασμό από ένα τέτοιο διάλογο.

Το αντικείμενο της παρέμβασης του εισαγγελέα κατά το προανακριτικό στάδιο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και την άμεση συνεργασία με όλες τις διοικτικές αρχές προς τις οποίες θα απευθύνει δεσμευτικές οδηγίες για ανάπτυξη πρωτοβουλιών προς επιτυγέστερη καταστολή της εγκληματικότητας, και για επέκταση των τελούς αδικημάτων προς πλέον λυσιτελή παρεμπόδιση της επιχώριας εγκληματικής δραστηριότητας. Επίσης ο εισαγγελέας θα πρέπει να ακροάται τις αρχές και τους ενδιαφερόμενους κοινωνικούς φορείς για την παρουσιάζομενη χαλάρωση των ηθών, για την αυξανόμενη διαφθορά και για την εξάπλωση του οργανωμένου εγκλήματος, μελετώντας και παρακολουθώντας την κίνηση και αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και στον εκτός της πατρίδας μας χώρο.

Με τη δραστηριότητα αυτή κάνει μια στροφή στην κοινωνία, με συνέπεια, άμεσα να αντιλαμβάνεται και ευχερέστερα να κατανοεί τον εγκληματικό της παλμό και την αντίστοιχη κοινωνική λειτουργία των ποινικών νόμων. Από την κίνησή του αυτή θα αποκτήσει και ο ίδιος πολύτιμες γνώσεις, θα διεισδύσει στα κινούντα την εγκληματικότητα αίτια, θα διαγνώσει επαρκέστερα την νοσηρότητα της επιπορείας, άμεσα να αντιλαμβάνεται τον κοινωνικό του περίγυρο και πλέον επιτυχώς να προσεγγίζει της διαθρόπινες σχέσεις και το σπουδαιότερον ευκολότερα να διεισδύσει στον ψυχικό κόσμο του εγκληματήσαντος κατηγορουμένου.

Από αυτές τις γνώσεις και εμπειρίες έ-

←

Επιστημονική Διημερίδα

Εισαγγελία του κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΦΛΗΡΑΤΟΥ

χει ανάγκη ο θεράπων της εισαγγελικής λειτουργίας, ο οποίος θα πρέπει να έχει μια ισορροπημένη συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι, και να γνωρίζει ότι, την επιτυχία στο έργο του δεν του την προσφέρει ο τίτλος που έχει, αλλά ότι την κατακτά με το περιεχόμενο της προσωπικότητάς του. Την αναγκαιότητα των γνώσεων αυτών, σαν το σπουδαιότερο εφόδιο στην φερέτρα του εισαγγελικού λειτουργού, σημείωσε ο σημερινός πρόεδρος του Αρείου Πάγου κατά την 12η γενική συνέλευση της ενώσεώς μας, όταν μεταξύ των άλλων έλεγε:

«Εδώ και 36 χρόνια όταν μίτρηκα στο δικαστικό σώμα οι εισαγγελείς δεν είχαν ανάγκη άλλων γνώσεων από τις γνώσεις του ποινικού δικαίου, της ποινικής δικονομίας και της εγκληματικότητας. Τα έργα τους περιοριζόνταν στον ποινικό χαρακτηρισμό, στην μελέτη των ποινικών δικογραφιών και στην παρόστασή τους στις ποινικές έδρες για την διατύπωση προτάσεως. Εκτοτε τα πράγματα έχουν αλλάξει, το μοντέλο αυτό του εισαγγελικού λειτουργού είναι ξεπερασμένο. Οι σημερινοί εισαγγελείς θα πρέπει να έχουν κατά κανόνα ευρεία κοινωνική μόρφωση και ποικίλη γνώση. Τα καθήκοντά τους έχουν σημαντικότητα αυξηθεί και δυσχερανθεί με την διεθνοποίηση και πολυπλοκότητα των συναλλαγών και με την είσοδο της κοινοτικής έννομης τάξης στο εθνικό δίκαιο. Επομένως χρειάζεται να έχουν ένα ευρύ κοινωνικό ορίζοντα γνώσεων για να επιτύχουν στον αυξημένο δραματικά ρόλο τους και για να αντισταθμίζουν στις ευθύνες τους σαν

δικαστικοί λειτουργοί».

Γνώσεις επιπλέον απαιτούνται για την ενημέρωση των βιοτικών προβλημάτων, για τη διάλυση πολλών φόβων και μύθων που γεννούνται από την άγνοια της πραγματικότητας που μας περιβάλλει ως προς την υπερκορεσμένη από νέες εγκληματικές μεθόδους και καινοφανή εγκλήματα ανθρώπινη δραστηριότητα.

Αναγκαία καθίσταται η εισαγγελική συμμετοχή σε επιχειρησιακούς σχεδιασμούς για την αντιμετώπιση καταστάσεων που αναφέρονται σε σοβαρά θέματα δημόσιας τάξης. Η υπηρεσιακή συνεργασία με τις αρχές, όπως με το ΣΑΟΕ για το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος και με την ΕΥΤΕ για τις σοβαρές πετρελαϊκές υποθέσεις καθώς και η επαφή με οργανισμούς όπως με τον ΟΚΑΝΑ για την υπόθεση των ναρκωτικών. Υποστηρίζουμε ότι οι κινήσεις αυτές θα μας προσέθεταν γνώσεις, θα μας διευκόλυναν στην κατανόηση πολύπλοκων και δυσχερών υποθέσεων και θα μας έκαναν επιτυχέστερους σε δράση και ανθρωπινότερους σε αποτέλεσμα, διότι οι προτάσεις μας θα ήταν περισσότερο σωστές άρα και περισσότερο δίκαιες.

Η εισαγγελική πρόταση στο ακροατήριο καλύπτει όχι μόνο δικονομική επιταγή αλλά και ουσιαστική ανάγκη, επειδή όσο ορθή και άφορη αν είναι μια δικαστική απόφαση σε μια περίπλοκη και δύσκολη δίκη δεν μπορεί να κατανοηθεί το μέγεθος και το μεγαλείο της ορθότητάς της από τα αντιδι-

κα μέλη, και μάλιστα όταν αυτά έχουν λάβει θέσεις εμπόλεμων παρατάξεων, με μια σύντομη αιτιολόγηση της απόφασης από τον προεδρεύοντα δικαστή όσο η ανάπτυξη της πρότασης του εισαγγελέα.

Επίσης η ρητορική δεινότητα του συνηγόρου μπορεί να συναρπάσει το ακροατήριο αλλά ποτέ δεν θα πείσει την αντίδικη πλευρά εφόσον γνωρίζει ότι ο έναντι αυτής αντίπαλος έχει μια προκαθορισμένη στάση και πορεία.

Αντίθετα η εισαγγελική πρόταση εμφορούμενη από ένα δικαστικό λειτουργό γίνεται αποδεκτή και από τον διάδικο, τον έχοντα αντίθετη προς την πρόταση άποψη, διότι και αυτός πιστεύει ότι η τελευταία περιέχει το τεκμήριο της αντικειμενικότητας που αυτό και μόνο της προσδίδει την επιδιωκόμενη αξιοπιστία και πειστικότητα.

Η χρησιμότητα της εισαγγελικής πρότασης καθίσταται περισσότερο αναγκαία όταν τα όρια μεταξύ ενοχής και αθωότητας είναι δυσδιάκριτα και τα παρουσιαζόμενα νομικά θέματα αμφισβητούμενα. Τότε κατά τον ακροαματικό έλεγχο αναπτύσσεται η εισαγγελική πρόταση, η οποία ακούγεται σαν μια τρίτη ανεξάρτητη φωνή η οποία τέμνει την μεταξύ των αντιδίκων διαφορά κατά τρόπο ψήχραμο, υπεύθυνο, θαρραλέο και ηφάλο χωρίς οξυτήτες, στείρες αντιπαραθέσεις και φανατισμούς, με σεβασμό προς το Δικαστήριο και τους Διαηγόρους διότι ο εισαγγελεύς δεν συμπολιτεύεται με την πολιτική αγωγή ούτε αντιπολι-

τεύεται την υπεράσπιση, όπως εσφαλμένα έχει ειπωθεί, αλλά συνεργάζεται και συλλειτουργεί με τους Δικαστές και τους Συνηγόρους.

Ο εισαγγελέας, ο άριστος γνώστης του φακέλου της δικογραφίας, χωρίς προειλημμένη απόφαση σχετική με το περιεχόμενο της πρότασης που θα υποβάλει, συμμετέχει ενεργά στα δικαστικά δρώμενα και στην κοινή προσπάθεια όλων των παραγόντων για το ζητούμενο, που είναι η αλήθεια. Με την αγόρευση του ακούγεται μια ιδιαίτερη ανιδιοτελής και ελεύθερη φωνή που εκπροσωπεί την άχρομη πολιτεία, την έννοια της δικαιοσύνης, τη δημοκρατική νομιμότητα και τέλος το κράτος δικαίου. Για το σκοπό αυτό προσπαθεί να πείσει το δικαστήριο με όποια και όση διαθέτει ικανότητα. Δεν χρησιμοποιεί τις γνωστές μεθόδους και τα γνωστά μέσα της ρητορικής επιστήμης που την χαρακτηρίζουν τα στοιχεία της δεινότητας και του εντυπωσιασμού, αλλά χρησιμοποιεί τους ιδιότυπους κανόνες και αρχές μίας άλλης συναφούς επιστήμης, της επιστήμης του ευ λέγειν της περιέχουσας την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, για να γίνει πιστευτό το ορθόν και να πραγματοποιηθεί το δίκαιο. Η διεύδυση του εισαγγελέα στην ψυχή του κατηγορούμενου πρέπει να γίνεται με επιστημονικές, ηθικές και κοινωνιολογικές μεθόδους για να ακουστούν μηνύματα παιδευτικά όχι μόνο για αυτόν αλλά και για το ακροατήριο, και έτσι, κατά ιδιότυπο τρόπο να επι-

τευχθούν οι σκοποί της ειδικής και της γενικής πρόληψης με κοινωνική διαπαιδαγώγηση, χωρίς την επιβολή ή την απειλή επιβολής της ποινής.

Η κοινωνική προσφορά ενός σύγχρονου εισαγγελέα περιέχει ακόμη και την υποχρέωση να δίνει στους πολίτες τη ζωντανή παρουσία της πολιτείας όσον αφορά την εφαρμογή των ιδεωδών της δικαιοσύνης. Τέλος ασποσολή και ρόλος που δεν θα πρέπει να είναι ο εγκλεισμός των ενόχων στα ιδρύματα κράτησης, τα οποία και σήμερα ακόμη πόρρω απέχουν από τον να εργάζονται έστω και περιφραγμένα τον πυρήνα της έννοιας του σωφρονισμού ενώ θα έπρεπε να αποτελούν τμήμα οργάνο της ενιαίας πολιτειακής λειτουργίας προς επανένταξη του καταδικασθέντος.

Με την σημερινή μας προβληματική προσπαθήσαμε να επαναπροσδιορίσουμε το ρόλο του σύγχρονου εισαγγελέα, να στρέψουμε την σκέψη του προς το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι και να καταστήσουμε σαφές ότι δεν έχει αντιπαλότητα με τον κατηγορούμενο, ότι τον λόγο του γραπτό ή προφορικό τον χαρακτηρίζει το τεκμήριο της αντικειμενικότητας και ότι από τα πρώτιστα καθήκοντά του είναι η επικράτηση της νομιμότητας, η προστασία των πάσης φύσεως ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η τήρηση των αρχών του δικαίου.

Οι εν λόγω επιδιώξεις για να υλοποιηθούν σε καθημερινή βάση συναντούν πολλές δυσκολίες και ο σύγχρονος εισαγγελέας θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να τις ξεπεράσει.

(Συνέχεια με άλλες εισηγήσεις στο επόμενο φύλλο)

Λίγα και συνοπτικά από τη δραστηριότητα του Διοικητικού μας Συμβουλίου

Το υ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΒΕΛΛΑ
Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών – Ταμία του Δ.Σ. της Ένωσης Εισαγγελέων

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης μας, από της συγκροτήσέως του, σε σώμα, την 11/3/2000, μέχρι και σήμερα, προέβη, μεταξύ άλλων, και στις ακόλουθες ενέργειες:

✓ Στην πρώτη του συνεδρίαση προσδιόρισε τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές λειτουργίας της ένωσης κατά την προσεχή διετία και γνωστοποίησε αυτές σε όλους τους συναδέλφους.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5/16-3-2000 έγγραφο, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης – Γενική Δ/ση Αναπτ. Προγραμμάτων – Δ/ση Εκλογών, ζήτησε την αναπροσαρμογή του ποσού της εφάπαξ εκλογικής αποζημίωσης των Δικαστικών Υπαλλήλων, για τις Βουλευτικές Εκλογές της 9-4-2000, με κριτήρια, τη σπουδαιότητα και κρισιμότητα των καθηκόντων μας, που επιβάλλουν την προσωπική διεκπεραίωση των σχετικών με τις εκλογές εγγράφων και την άσκηση άμεσης εποπτείας, στις εκλογικές εργασίες των Δικαστικών Υπαλλήλων, στα πλαίσια της παρασκευής και της ομαλής διεξαγωγής των εκλογών.

✓ Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 7/20-3-2000 ανακοίνωση, ενημέρωσε τους συναδέλφους - μέλη της Ένωσης μας, για την έκδοση της υπ' αριθμ. 3150/1999 αποφάσεως του ΣτΕ και της εν συνεχεία εκδοθείσας, υπ' αριθμ. 1023113/423/Α' 0012/28-2-2000 εγκυκλίου του κ. Υφυπουργού Οικονομικών (ΠΟΛ 1077), με βάση τις οποίες ρυθμίστηκε το ζήτημα της φορολογικής μεταχείρισης των αναδρομικών αμοιβών μας και του επιδόματος της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Ν. 2521/1997.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 11/28-3-2000 έγγραφο του, ενημέρωσε τον κ. Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, για τον ορισμό του συναδέλφου, Γεωργίου Σαπαντζή, Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, ως εκπροσώπου της Ένωσης και υπευθύνου για τη λειτουργία του Γραφείου Βορείου Ελλάδος της Ένωσης μας, του οποίου η ίδρυση αποφασίστηκε, κατά την πρώτη συνεδρίαση αυτού και παράλληλα, εξέφρασε τις ευχαριστίες του, προς τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, για τη συμπαράσταση και έμπρακτη βοήθεια του, προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των στόχων της Ένωσης μας.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 12/17-4-2000 έγγραφο του, υπενθύμισε προς τον νεοεκλεγέντα Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, την κακή κατάσταση των αιθουσών των ακροατηρίων του συγκροτήματος της πρώην Σχολής Ευελπίδων, από πλευράς εξοπλισμού τους, καθώς και τις απαραίκτες συνθήκες θέρμανσης (κατά τους χειμερινούς μήνες του έτους) και ψύξης (κατά τους θερινούς μήνες του έτους), που έχουν, ως συνέπεια, την ταλαιπωρία, κυρίως των Δικαστικών Λειτουργών και Δικαστικών Υπαλλήλων, οι οποίοι και αναγκάζονται να εργάζονται, κάτω από απαράδεκτες συνθήκες.

✓ Την 26-4-2000, πραγματοποίησε συνάντηση εργασίας, με τον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Μιχάλη Σταθόπουλο, προς τον οποίο και τόνισε, ότι, στόχος και προτεραιότητα της Ένωσης μας, είναι η επιτάχυνση του ρυθμού απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, πάνω στους βασικούς άξονες, α) μιας – ευρείας έκτασης – αποποινικοποίησης των ήσσονος σημασίας εγκληματικών συμπεριφορών και της αντικατάστασης των προβλεπόμενων και απειλούμενων – γι' αυτές – ποινών, με διοικητικές κυρώσεις και β) του ουσιαστικού περιορισμού

της ενδιάμεσης (ενώπιον των Δικαστικών Συμβουλίων) διαδικασίας, με βάση τα σύγχρονα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

✓ Την 15-9-2000 και 10-11-2000, πραγματοποίησε και νέες συναντήσεις εργασίας με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Μιχάλη Σταθόπουλο, κατά τη διάρκεια των οποίων, συζητήθηκαν α) το συνταξιοδοτικό ζήτημα, β) η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ειδικότερα, τα ζητήματα της εγκατάστασης και εφαρμογής των συστημάτων πληροφορικής και μηχανοργάνωσης των Εισαγγελιών της χώρας και της κάλυψης των αναγκών των Εισαγγελιών της χώρας και της κάλυψης των αναγκών των Εισαγγελιών, με την πρόληψη Δικαστικών Υπαλλήλων και Επιμελητών, γ) η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων, στους βαθμούς του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών και του Εισαγγελικού Παρέδρου και δ) η αύξηση των οργανικών θέσεων, στον ανώτερο και ανώτατο βαθμό, σύμφωνα με τις λειτουργικές ανάγκες του θεσμού.

Στις προαναφερόμενες επαφές του Δ.Σ. της Ένωσης μας με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, υπήρξε, συνολικά, θετική ανταπόκριση και ήδη συστάθηκαν δύο Επιτροπές που στελεχώθηκαν, με υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δικαστικούς Λειτουργούς, για τη μελέτη και επίλυση των ανωτέρω θεμάτων, που συζητήθηκαν εκ των οπίσθου, η μία, με αντικείμενο, την επιτάχυνση και αφορά

✓ Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 14/12-5-2000, ανακοίνωσή του, προς τον Τύπο, εξέφρασε την έντονη διαμαρτυρία της Ένωσης μας, για τα φαινόμενα άδικων επιθέσεων, που έλαβαν χώρα σε βάρος συναδέλφων και είδαν το φως της δημοσιότητας, μέσω του Τύπου, κατά την άσκηση των λειτουργικών καθηκόντων τους, σύμφωνα με το νόμο και τη συνείδησή τους και αφού υπενθύμισε την – κατά τον νόμο – ουσιώδη παραλλαγή των αποδεικτικών προϋποθέσεων της δικαιοδοτικής κρίσης, στα στάδια της κίνησης της ποινικής δίωξης, της παραπομπής στο ακροατήριο και της έκδοσης καταδικαστικής απόφασης, διακήρυξε, ότι οι Έλληνες Εισαγγελείς θα συνεχίσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους, με υψηλό αίσθημα ευθύνης, ως ανεξάρτητοι Δικαστικοί Λειτουργοί, υπακούοντες, μόνο, στο νόμο και τη συνείδησή τους.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 15/18-5-2000 έγγραφο του, υπογράμμισε και τόνισε, προς τους συναδέλφους – μέλη της Ένωσης μας, την αναγκαιότητα συσπείρωσής τους, γύρω από την Ένωση Εισαγγελέων, ενόψει, ειδικά, των θεσμικών αλλαγών, που δρομολογήθηκαν και αναμένονται, με την επικείμενη ανθεώρηση του Συντάγματος.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 16/9-6-2000 έγγραφο του, εξέφρασε, προς τον κ. Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, τις απόψεις της Ένωσης μας, για ζητήματα, που άπτονται της λειτουργικής ανεξαρτησίας των Δικαστικών Λειτουργών.

✓ Την 23-6-2000 και ώρα 18.30', στα πλαίσια της γενικής απόφασής του, για τη διεξαγωγή «ανοικτών» συνεδριάσεων, εκτός Αθηνών, συνεδρίασε στο Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης, με κεντρικό θέμα «Θέσεις της Ενώσεως, επί των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, που αφορούν τη Δικαιοσύνη». Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, στην οποία έλαβαν μέρος, εκτός των συναδέλφων δευτέρου και πρώτου βαθμού της Θεσσαλονίκης και συναδελφοί του πρώτου βαθμού, που υπηρετούν στις Εισαγγελίες Λάρισας, Κέρκυρας, Βέροιας και Τρικάλων, πέραν των συζητήσεων, επί του ανωτέρω κεντρικού θέματος, αντιηλλάγησαν απόψεις, μεταξύ των συναδέλφων, για κρίσιμα θέματα, που απασχολούν τον Εισαγγελικό κλάδο.

✓ Την 29-6-2000 και ώρα 19.00, με την ευκαιρία της λή-

ξης του δικαστικού έτους 1999-2000, οργάνωσε συνεστιάση των μελών της Ένωσης, στο εξοχικό κέντρο «ΤΕΛΗΣ», στην Πέντελη, κατά τη διάρκεια της οποίας, με την παρουσία της ηγεσίας του Αρείου Πάγου, τιμήθηκαν οι αποχωρήσαντες, λόγω συμπλήρωσης του ανωτάτου ορίου ηλικίας, συνάδελφοι Εισαγγελείς.

✓ Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 29/7-8-2000 έγγραφο του, ενημέρωσε τους συναδέλφους - μέλη της Ένωσης μας, για την έκδοση της υπ' αριθμ. 2/45984/0022/23-6-2000 κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, με την οποία ρυθμίστηκε η καταβολή των οφειλόμενων, σε μας, ποσών, λόγω διαφοράς των αποδοχών μας, προς τις αποδοχές των γιατρών του Ε.Σ.Υ., για το χρονικό διάστημα, από 1-1-1996 έως 31-12-1996.

✓ Συνέταξε και με το υπ' αριθμ. πρωτ. 40/27-9-2000 έγγραφο του, απέστειλε, προς όλους τους συναδέλφους - μέλη της Ένωσης, πλήρες κείμενο αιτιολογημένων θέσεων και απόψεων, σχετικά με τις αναθεωρητέες διατάξεις του Συντάγματος, που αφορούν τη λειτουργική κατάσταση του Εισαγγελέα, καθώς και κείμενο των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, με βάση τις ανωτέρω θέσεις και απόψεις, τα οποία προαπεστάλησαν σε όλους τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας.

✓ Την 7-10-2000 και ώρα 19.00, στα πλαίσια της γενικής απόφασής του, για τη διεξαγωγή «ανοικτών» συνεδριάσεων, εκτός Αθηνών, συνεδρίασε στο Ηράκλειο Κρήτης. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, στην οποία έλαβαν μέρος συναδελφοί του δεύτερου και πρώτου βαθμού, που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Πατρών και στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Ηρακλείου, Χανίων και Ρεθύμνου, αντίστοιχα, αντιηλλάγησαν απόψεις, μεταξύ των συναδέλφων, για κρίσιμα θέματα, που απασχολούν τον Εισαγγελικό κλάδο.

✓ Μετά την, από 25-10-2000, ανακοίνωσή του, ενημέρωσε όλους τους συναδέλφους-μέλη της Ένωσης, για τους λόγους της μη συμμετοχής Ένωσης Εισαγγελέων, στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, που εξαγγέλθηκαν, για την 1-11-2000 και παράλληλα, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 44/26-10-2000 έγγραφο του, ενημέρωσε, για την ανωτέρω απόφασή του, τον κ. Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων.

✓ Με την, από 31-10-2000, ανακοίνωσή του, λαμβάνοντας, ως αφορμή, δημοσιεύματα του Τύπου, που αναφέρονταν σε πειθαρχικές διώξεις συναδέλφων Εισαγγελέων, α) επισήμανε, ότι όλα τα στοιχεία, που αφορούν το στάδιο της διαδικασίας τέτοιων υποθέσεων, είναι, κατά νόμο, απόρρητα και ότι η διαρροή τέτοιων στοιχείων, στον Τύπο, δημιουργεί πρόδηλα ερωτηματικά, β) απηύθυνε έκκληση στα αρμόδια όργανα της Δικαιοσύνης, για περιφρούρηση, μέχρι την έκδοση τελειωτικών αποφάσεων, της μυστικότητας των διαδικασιών και κατά συνέπεια, τους κύρους του θεσμού, και γ) τόνισε, ότι η δημοσιοποίηση, στον Τύπο, απόψεων, περί του είδους των ποινών, που πρέπει να επιβληθούν, είναι απαράδεκτες, για φανερώνουν σαφή διάθεση προκατάληψης των αποφάσεων των αρμοδίων πειθαρχικών οργάνων.

✓ Με την, από 10-11-2000, ανακοίνωσή του, λαμβάνοντας, ως αφορμή, δημοσιεύματα του Τύπου, που αναφέρονταν σε συζήτηση στη Βουλή, σχετικά με πρόσφατες Εισαγγελικές ενέργειες, διακήρυξε, ότι οι Έλληνες Εισαγγελείς εκπληρώνουν τα λειτουργικά τους καθήκοντα, σύμφωνα με το νόμο και τη συνείδησή τους, χωρίς οποιαδήποτε διάνεση ανάμειξης στην πολιτική ζωή του τόπου και ότι κάθε αντίθετη άποψη ή σκέψη είναι καθ' ολοκληρία αβάσιμη.

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΤΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟ ΘΕΣΜΟ

Α. Κατάργηση της μετάταξης δικαστών σε θέσεις αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου ή (σε περίπτωση διατήρησης του θεσμού) μετάταξη ίσου αριθμού Εισαγγελέων σε θέσεις αρεοπαγίων (άρθρο 88 παρ. 6 του Σ.).

Η θέσπιση της διατάξεως περί μετατάξεως δικαστών σε θέσεις αντεισαγγελέων του Α.Π. είχε – κατά την ψήφιση του Συντάγματος του 1975 – ως δικαιολογητικό λόγο την υποχρεωτική παράσταση αντεισαγγελέων και στις πολιτικές συνεδριάσεις, του Α.Π. Ήδη το δικαιολογητικό αυτό έρεισμα έχει (ορθά) εκλείψει, αφού σύμφωνα με τη δ/ξη του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 2298/95 δεν είναι πλέον αναγκαία η παρουσία εισαγγελέα στις συνεδριάσεις των τμημάτων Αρείου Πάγου που εκδικάζουν πολιτικές υποθέσεις. Αποτέλεσμα του γεγονότος αυτού 7, άλλωστε υπήρξε η νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 3 παρ. 9 εδ. βε του Ν. 2479/97), με την οποία ο αριθμός των μετατασσόμενων δικαστών σε αντεισαγγελείς του Α.Π. περιορίστηκε σε δύο – και θα είχε εκμηδενιστεί, εάν δεν υπήρχε το παρόν συνταγματικό κώλυμα (ίδτε αιτολ. έκθεση επί της δ/ξεως του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 2479/97).

Κατά συνέπεια η συνταγματική αυτή διάταξη – που εκτός των άλλων αποτέλεσε βασική τροχοπέδη στην παράλληλη εξέλιξη δικαστών και εισαγγελέων σε θέσεις λειτουργών του ΑΠ – πρέπει να καταργηθεί.

Σε περίπτωση, ωστόσο, που κριθεί ότι ο θεσμός της συγκεκριμένης μετατάξεως πρέπει να εξακολουθήσει ισχύουν (για λόγους, ενδεχομένως, διατήρησης των δεσμών ενότητας των δύο κλάδων δικαστικών λειτουργιών), τότε αυτός, εύλογο και δίκαιο είναι, να έχει χαρακτῆρα αμοιβαιότητας, δηλαδή ίσος αριθμός εισαγγελέων να έχει τη δυνατότητα μετατάξεως σε πρωτοδικεία και παρέδρων σε εισαγγελίες, που έχει αποδειχθεί χρήσιμος και επωφελής.

Β. Συμμετοχή μόνιμη αντεισαγγελέων του Α.Π. στις συνθέσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου (άρθρο 90 παρ. 1, 2 του Σ.) κατά το ένα τρίτο των μελών αυτού.

Οι εισαγγελείς στερούνται σήμερα του δικαιώματος ουσιαστικής συμμετοχής τους στο Α.Δ.Σ. που κρίνει την υπηρεσιακή-λειτουργική τους κατάσταση, γεγονός που προφανώς αντιφάσκει με το χαρακτήρα τους ως δικαστικών λειτουργών ισότιμων προς τους δικαστές (ανεξάρτητα από τη διαφορετικότητα των ρόλων τους στο σύστημα απονομής του δικαίου). Επισημαίνεται ότι αντίστοιχο δικαίωμα υφίσταται ακόμη και για το σύνολο των δημόσιων υπαλλήλων (συμμετοχή τους, δηλαδή, στα υπηρεσιακά συμβούλια κρίσεων κατά τα δύο τρίτα των μελών αυτών - άρθρο 103 παρ. 4 του Σ.). Επισημαίνεται, επίσης, με έμφαση το γεγονός ότι στις έως τώρα εκφρασμένες θέσεις του πλειοψηφούντος στη Βουλή κόμματος προβλέπεται ουσιαστική (κατά το ένα τρίτο των μελών) συμμετοχή των δικαστικών υπαλλήλων στα δικαστικά συμβούλια των υπηρεσιακών τους κρίσεων (ίδτε Ευ. Βενιζέλου, «Σχέδιο Αναθεώρησης Συντάγματος» - έκδ. 2000 - σελ. 169). Θα ήταν, λοιπόν, αληθώς παράδοξο οι εισαγγελείς – δικαστικοί λειτουργοί όντες – να μη μετέχουν και αυτοί ουσιαστικά (κατά το ίδιο τουλάχιστον ποσοστό με τους δικαστικούς υπαλλήλους) στο Α.Δ.Σ., που κρίνει τις προαγωγές, μεταθέσεις και αποσπάσεις δικαστών και εισαγγελέων. Σημειώνεται, τέλος, ότι αποκρούουμε κάθε σκέψη περί συμμετοχής των αντεισαγγελέων του Α.Π. στις συνθέσεις του Α.Δ.Σ. ευκαιρικά μόνον (δηλαδή μόνον στις περιπτώσεις κρίσεων εισαγγελέων), διότι – έτσι – θα οδηγούμαστε σε οδύς πλήρους διαχωρισμού των δύο κλάδων και – τότε – εύλογα θα προβαλόταν το αίτημα περί συγκροτήσεως του Α.Δ.Σ. (στις περιπτώσεις αυτές) αποκλειστικά από εισαγγελείς.

Γ. Συμμετοχή όλων των αντεισαγγελέων του Α.Π. στην ολομέλεια του άρθρου 90 παρ. 3 του Σ. (που αποφαινεται επί διαφωνιών του υπουργού Δικαιοσύνης στις κρίσεις δικαστικών λειτουργών και επί προσφυγών παραληφθέντων δικαστικών λειτουργών).

Οι ίδιοι προεκτεθέντες λόγοι ουσιαστικής συμμετοχής των αντεισαγγελέων του Α.Π. στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, καθιστούν αναγκαία και επιβεβλημένη τη συνολική (όπως και των αρεοπαγιτών) συμμετοχή τους στην ολομέλεια του άρθρου 90 παρ. 3 του Σ.

Δ. Επιλογή του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου από το Υπουργικό Συμβούλιο (άρθρο 90 παρ. 5 του Σ.) μεταξύ ορισμένων – κατ' αριθμό και πρόσωπα – αντεισαγγελέων του Α.Π. που προτείνονται από την ολομέλεια του άρθρου 90 παρ. 3 του Σ. (Ανάλογα να γίνεται και η επιλογή των προέδρων του Α.Π. και των άλλων ανώτατων δικαστηρίων).

Ιδανική ρύθμιση θα αποτελούσε αυτή της επιλογής της ηγεσίας της δικαιοσύνης από τους ίδιους τους λειτουργούς της. Ωστόσο, οι θέσεις όλων σχεδόν των κομμάτων της Βουλής συγκλίνουν στην άποψη ότι η συγκεκριμένη επιλογή πρέπει να γίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Με βάση την πραγματικότητα αυτή, η θέση μας επιχειρεί ν' αποτελέσει τον ορθότερο συνδυασμό των δύο λύσεων: Η τελική επιλογή της ηγεσίας της δικαστικής λειτουργίας γίνεται μεν από το Υπουργικό Συμβούλιο, η προεπιλογή όμως καθορίζεται από τις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων.

Η θέση μας, εξάλλου, ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου πρέπει να επιλέγεται αποκλειστικά μεταξύ των μελών της εισαγγελίας αυτού, είναι σε τέτοιο βαθμό προδήλως εύλογη και δίκαιη, ώστε να μην έχει ανάγκη αιτιολογίας. Ουδείς δικαστής μπορεί να γνωρίζει καλύτερα την εσωτερική λειτουργία και τον ορθότερο τρόπο διοίκησης της εισαγγελίας από ένα εισαγγελέα. Το παράδοξο της αντίθετης άποψης καθίσταται εναργώς πρόδηλο εάν ήθελε υποθέσει κάποιος τη θέση του προέδρου του Α.Π. να καταλαμβάνεται από δικαστικό λειτουργό προερχόμενο από τον εισαγγελικό κλάδο.

Ε. Σύσταση στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου βαθμού αναπληρωτή εισαγγελέα - αντίστοιχου με αυτόν του αντιπροέδρου του Α.Π. (άρθρου 90 παρ. 5 του Σ.).

Η σύσταση του βαθμού αυτού – που θα φέρουν, προαγόμενοι, δύο από τους αντεισαγγελείς του Α.Π. – αφενός θα επιφέρει πλήρη αντιστοιχία στην παράλληλη βαθμολογική εξέλιξη δικαστών και εισαγγελέων και αφετέρου το εξαιρετικά ευαίσθητο και επίπονο έργο της αναπλήρωσης του εισαγγελέα του Α.Π. δεν θα επαφίεται πλέον στην τύχη (αρχαιότερος εισαγγελέας), αλλά σε εγνασμένη κρίση και επιλογή, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους αντιπροέδρους του Α.Π.

Η επιλογή των αναπληρωτών εισαγγελέων του Αρείου Πάγου θα γίνεται (όπως και των αντιπροέδρων) από το Υπουργικό Συμβούλιο, μεταξύ ορισμένων – κατ' αριθμό και πρόσωπα – αντεισαγγελέων του Α.Π.

ΣΤ. Απαγόρευση ανάθεσης πάσης φύσεως διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς (άρθρο 89 παρ. 2, 3).

Η ανάληψη διοικητικών καθηκόντων από δικαστικούς λειτουργούς και μάλιστα υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με ειδικούς νόμους είναι πρόδηλο ότι δημιουργεί εμπλοκή των τριών λειτουργιών του κράτους και των φορέων τους και εγκυμονεί ενδεχομένως (αλλά σαφείς) κινδύνους για την προσωπική ανεξαρτησία των λειτουργών της δικαιοσύνης.

Η μόνη εξαίρεση που μπορεί και πρέπει να είναι επιτρεπτή αφορά στη δυνατότητα των δικαστικών λειτουργών να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας και ν' ασκούν διδακτικό έργο σε ανώτατες σχολές.

Ζ. Πλειοψηφική συμμετοχή εισαγγελέων στα υπηρεσιακά συμβούλια κρίσεων και ασκήσεως πειθαρχικής εξουσίας επί δικαστικών υπαλλήλων που υπηρετούν σε εισαγγελίες (άρθρο 92 παρ. 3 του Σ.)

Αποτελεί άλλη μια παραδοξότητα το γεγονός ότι οι εισαγγελείς, που γνωρίζουν εκ του σύνεγγυς τις ικανότητες και υπηρεσιακές επιδόσεις των υπαλλήλων των εισαγγελιών τους και τους επιθεωρούν κατ' έτος, να μη μετέχουν στα συμβούλια που τους κρίνουν υπηρεσιακά και ασκούν επ' αυτών πειθαρχική εξουσία. Με την προτεινόμενη ρύθμιση και άρση της παραδοξότητας αυτής επέρχεται και δικαιότερη υπηρεσιακή κρίση των δικαστικών υπαλλήλων των εισαγγελιών διασφαλίζεται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κείμενα αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος μετά τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.

Άρθρο 88 παρ. 6: «6. Μετάταξη δικαστικών λειτουργών απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μετάταξη παρέδρων σε Πρωτοδικεία και παρέδρων σε Εισαγγελίες, ύστερα από αίτηση των μετατασσόμενων, όπως νόμος ορίζει. Οι δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων προάγονται στο βαθμό του συμβούλου επικρατείας, όπως νόμος ορίζει».

Άρθρο 89 παρ. 2,3: «2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας ή καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων καθώς και να μετέχουν σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές.

(Η παράγραφος 3 καταργείται και οι παράγραφοι 4 και 5 αναριθμούνται σε 3 και 4 αντίστοιχα)».

Άρθρο 90 παρ. 1, 2, 3 και 5: «1. Οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου. Τούτο συγκροτείται από τον πρόεδρο του οικείου ανώτατου δικαστηρίου και από μέλη του ιδίου δικαστηρίου που ορίζονται με κλήρωση μεταξύ εκείνων που έχουν δύο τουλάχιστον ετών υπηρεσία στο δικαστήριο αυτό, όπως νόμος ορίζει. Στο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης μετέχουν ο εισαγγελέας και τα μέλη της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου κατά το ένα τρίτο των θέσεων του συμβουλίου αυτού, όπως νόμος ορίζει. Στο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου μετέχει και ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας που υπηρετεί σ' αυτό.

2. Το συμβούλιο της παραγράφου 1 συγκροτείται με αυξημένη σύνθεση, όπως νόμος ορίζει, όταν κρίνει για προαγωγή στις θέσεις των συμβούλων της Επικρατείας, αρεοπαγιτών, αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, προέδρων, εφετών, εισαγγελέων εφετών και συμβούλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.

3. Αν ο Υπουργός διαφωνεί με την κρίση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου, μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα, που κρίθηκε στην ολομέλεια του οικείου ανώτατου δικαστηρίου, όπως νόμος ορίζει. Δικαίωμα προσφυγής στην ολομέλεια έχει και ο δικαστικός λειτουργός που παραλήφθηκε από τις προϋποθέσεις που ορίζει. Δικαίωμα προσφυγής στην ολομέλεια έχει και ο δικαστικός λειτουργός που παραλήφθηκε από τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος.

Στην ολομέλεια του Αρείου Πάγου, στις περιπτώσεις αυτές, μετέχουν και τα μέλη της Εισαγγελίας του δικαστηρίου.

5. Οι προαγωγές στις θέσεις του προέδρου και των αντιπροέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, με επιλογή μεταξύ των μελών του αντίστοιχου Ανώτατου Δικαστηρίου που προτείνονται από την ολομέλεια αυτού, όπως νόμος ορίζει. Οι προαγωγές στις θέσεις του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και των αναπληρωτών αυτού ενεργείται με όμοιο διάταγμα, με επιλογή μεταξύ των μελών της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου που προτείνονται από την ολομέλεια του δικαστηρίου. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις αυτές».

Άρθρο 92 παρ. 3: «3. Οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών υπαλλήλων ενεργούνται ύστερα από σύμφωνη γνώμη υπηρεσιακών συμβουλίων, που συγκροτούνται κατά τα δύο τρίτα από δικαστικούς λειτουργούς και κατά το ένα τρίτο από δικαστικούς υπαλλήλους, όπως νόμος ορίζει. Στις περιπτώσεις υπηρεσιακών μεταβολών δικαστικών υπαλλήλων που υπηρετούν σε εισαγγελίες, οι δικαστικοί λειτουργοί, όπως μετέχουν στα υπηρεσιακά συμβούλια είναι κατά πλειοψηφία εισαγγελείς. Η πειθαρχική εξουσία στους δικαστικούς υπαλλήλους ασκείται από τους ιεραρχικά προϊσταμένους τους δικαστές ή εισαγγελείς ή επιτρόπους καθώς και από δικαστικά συμβούλια κατά τους ορισμούς του νόμου. Κατά των αποφάσεων των υπηρεσιακών και δικαστικών συμβουλίων, επιτρέπεται προσφυγή όπως νόμος ορίζει».

Στο παρόν φύλλο εγκαινιάζουμε μία νέα σελίδα με τίτλο ΑΝΟΙΚΤΟ ΒΗΜΑ. Στη σελίδα αυτή κάθε συνάδελφος θα μπορεί να παραθέτει τις απόψεις του για οποιοδήποτε ζήτημα επιστημονικού ή μη χαρακτήρα.

Πρόταση σχεδίου νόμου

Στο άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 2521/1997 (ΦΕΚ Α' 174) «Ειδικό μισθολόγιο δικαστικών λειτουργών, μισθολόγιο κύριου προσωπικού Νομικού Συμβουλίου του κράτους και ιατροδικαστών και άλλες διατάξεις», αναπροσαρμόζονται τα εις αυτό αναγραφόμενα ποσά επιδόματος μεταπτυχιακών σπουδών, σε τριάντα χιλιάδες (30.000) δρχ., για τους κατόχους ειδικού μεταπτυχιακού διπλώματος και σε πενήντα (50.000) δρχ. για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος.

Αιτιολογική έκθεση

Με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2521/97 «Ειδικό Μισθολόγιο δικαστικών λειτουργών κλπ.» ορίστηκε ότι στους δικαστικούς λειτουργούς, πέρα από το βασικό μισθό παρέχεται, μεταξύ άλλων επιδομάτων και επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών, οριζόμενο σε δέκα χιλιάδες (10.000) δρχ. για τους κατόχους ειδικού μεταπτυχιακού διπλώματος ετήσιας τουλάχιστον φοίτησης και σε δέκα οκτώ χιλιάδες (18.000) δρχ. για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος. Τα ποσά αυτά σήμερα είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αν ληφθεί υπόψη ότι με το άρθρο 1 του ν. 2721/99 (ΦΕΚ Α' 112) «Τροποποίηση και αντικατάσταση διατάξεων των νόμων 1756/1988 (ΦΕΚ 35Α'), 1729/1987 (ΦΕΚ 144 Α') κλπ.», που προσέθεσε παράγραφο 15 στο άρθρο 46 του ν. 1756/1988, προβλέφθηκε η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας στους δικαστικούς λειτουργούς για μεταπτυχιακές σπουδές, σε προδιδακτορικό ή και διδακτορικό επίπεδο, στην ημεδαπή, καταφαίνεται ότι ο νομοθέτης δίδει κίνητρα στους δικαστικούς λειτουργούς για κτήση, απ' αυτούς μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών.

Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική έκθεση του άνω νόμου 2721/99, οι μεταπτυχιακές σπουδές στην ημεδαπή έχουν πολλαπλά πλεονεκτήματα: Πρώτον, οι δικαστικοί λειτουργοί εξειδικεύονται σε θέματα ελληνικού δικαίου, δίνεται έμφαση στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Δίκαιο που απορρέει από Διεθνείς Συμβάσεις. Δεύτερον, δεν χρειάζεται να καταφεύγουν στην αλλοδαπή για μεταπτυχιακές σπουδές, με όλα τα επακόλουθα προβλήματα που συνεπάγεται αυτό (=εγκατάλειψη οικογένειας, γλωσσικές δυσχέρειες, αφομοίωση της ύλης κλπ.) και τρίτον, επιτυγχάνεται εξοικονόμηση συναλλάγματος και χρημάτων, διότι δεν απαιτούνται πρόσθετες αποδοχές, ούτε είναι απαραίτητη η διοργάνωση ειδικών επιμορφωτικών σχολών δικαστών από το κράτος.

Έτσι, δίκαιον και εύλογον είναι, το παρεχόμενο στους δικαστικούς λειτουργούς επίδομα

μεταπτυχιακών σπουδών να είναι ανάλογο του κόπου, μόχθου, και της προσπάθειας που αυτοί κατέβαλαν για την κτήση των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διπλωμάτων και πρέπει, συνεπώς, να αναπροσαρμοσθούν τα ποσά από τις 10.000 και 18.000 δρχ. σε 30.000 και 50.000 δρχ. αντίστοιχα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Παράδειγμα ανωτέρου δικαστικού ήθους και πρότυπου Εισαγγελικού Λειτουργού

Τον Ιούλιο που πέρασε, συμπληρώθηκαν 35 έτη από τότε που ο Άγγελος Μπουρόπουλος, Επίτιμος Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, απήλθε στην αιωνία γαλήνη. Ο υπηρεσιακός δημόσιος βίος του, δεν ήταν διάφορος άλλωστε και ο ιδιωτικός, αποτελεί φωτεινό παράδειγμα ανωτέρου δικαστικού ήθους και παράδειγμα πόσο χρήσιμο για την σημερινή εποχή και τους σημερινούς Εισαγγελείς.

Ο Μπουρόπουλος γεννήθηκε το έτος 1880 στο Ναύπλιο και το 1911 επέτυχε σε σχετικό διαγωνισμό για Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών και διορίστηκε στην Τρίπολη, απ' όπου δημοσιεύθηκαν οι πρώτες διατριβές και γνωμοδοτήσεις του, δείγματα βαθειάς γνώσης της επιστήμης του ποινικού δικαίου. Εξελήχθη ραγδαίως, σε όλες τις βαθμίδες της εισαγγελικής ιεραρχίας προαχθείς μετά Ζετίαν σε Εισαγγελέα, μετά Ζετίαν σε Αντεισαγγελέα Εφετών και ακολούθως σε Εισαγγελέα Εφετών, Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και τελικώς σε Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, θέση στην οποία έμεινε επί 11 έτη.

Η Τρίπολη, ο Πύργος, η Αθήνα, οι Σέρρες, το Αργοστόλι, η Ζάκυνθος, το Καρπενήσι, το Μεσολόγγι, η Θεσ/νίκη, η Κομοτηνή, η Λάρισα και τέλος ολόκληρη η Επικράτεια είχαν την αγαθή τύχη να έχουν ως θεματοφύλακα και φρουρό του νόμου τον πανδερκή οφθαλμό και τον στιβαρό βραχίονα του Εισαγγελέως Μπουρόπουλου. Επίστευε ότι ο νόμος ήταν ο υπέρτατος ρυθμιστής των ανθρωπίνων βιοτικών σχέσεων και εφαρμόζε τουτόν ατέγκτως προς κάθε αδικηρούντα και προς όλες τις κατευθύνσεις. Οσάκις δε, συγκρούετο ο νόμος προς το δίκαιον ή την ηθικήν, αναγκάζοταν να τηρήσει τον νόμο, διότι έργο του δικαστή είναι η τήρηση του νόμου, αλλά δεν έμενε αδρανής. Με εκθέσεις και προσωπικές παραστάσεις προκάλούσε την διόρθωση των κακών κειμένων. Πλείστοι όσοι νόμοι, μεταξύ των οποίων ο νόμος περί τύπου, περί λαθρεμπορίας κ.α., εξεδόθησαν καθ' υπόδειξη, εισήγηση και επεξεργασία του.

Τέτοια δε ήταν η εισφορά του επί την παραγωγή των νόμων, ώστε αφής προήχθη στον βαθμό του Εισαγγελέως Εφετών, κατέστη μόνιμο μέλος και ακολούθως πρόεδρος των νομοπαρασκευαστικών επιτροπών του Π.Κ., του ΚΠΔ, του Κωδ. Οργανισμού Δικαστηρίων και άλλων κωδίκων. Στη συνέχεια δε, ανελάμβανε με τα συγγράμματά του την ερμηνεία των νόμων, δίνων λύσεις σε πλείστα όσα θέματα. Με τα βιβλία του «Ερμηνεία του Ποινικού Κώδικου» και «Ερμηνεία του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας», που είναι απηλλαγμένα του φόρτου των θεωρητικών αναπτύξεων, σκοπούσε να καταστήσει οικεία την έννοια των διατάξεων των Κωδίκων στους ασχολούμενους με την εφαρμογή του δικαίου. Και το πέτυχε. Η χρησιμότητα του έργου απεδείχθη από την ταχεία εξάντληση, οι δε λύσεις που έδιδε στα διάφορα νομικά

θέματα, υιοθετήθηκαν αμέσως από την νομολογία και μάλιστα απ' αυτήν του Ακυρωτικού Δικαστηρίου. Συγχρόνως, ίδρυσε με άλλους το γνωστό νομικό περιοδικό «Ποινικά Χρονικά», το οποίον με θέρμη υποστήριξε τα πρώτα βήματα και το κατέστησε έγκυρο όργανο της ποινικής επιστήμης. Άγρυπνος φρουρός της ορθής ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων των νέων κωδίκων (ΠΔ και ΚΠΔ), με τα συνεχή σχόλια του στο άνω περιοδικό, παρακολουθούσε την νομολογία, ήλεγχε τα σφάλματα, χάραζε τις ορθές λύσεις. Και έτσι, θεμελιώθηκε με την καθοριστική συμβολή του, επί ασφαλών βάσεων, η έκδοση περιοδικού ποινικού δικαίου στη χώρα μας (αφού είχαν μάλιστα προηγηθεί δύο απόπειρες έκδοσης που είχαν αποτύχει).

Ο Μπουρόπουλος στις αγορεύσεις, προτάσεις του, άρθρα, μελέτες, σχόλια και συγγράμματά του απέφευγε τον στόμφο και το περίτεχνο των εκφράσεων. Επεδίωκε την λιτότητα και συνοπτικότητα, την σαφήνεια και την νομική ακριβολογία. Συνδύαζε όμως μετά αυτή άνοδον άνευ της αναγκαίας προηγούμενης προπαρασκευής. Έτσι διαφώτιζε πάντα τα δικαστήρια, οι δικαστές τον τιμούσαν με την επιστοσύνη που του έδειχναν και αναγνώριζαν την ρωμαλεότητα της σκέψης του και την νομική του κατάρτιση. Ζηλημών τέτοια δε ήταν η προσφορά του στον Άρειο Πάγο, ώστε ο Πρόεδρος του Α.Π., κατοπινός Εισαγγελέας του Α.Π. είχε πει (γράφει) για τον Μπουρόπουλο ότι «εχειραγώνη» κυριολεκτικώς τα δικαστήρια, από έδρας, σε κανονική συνεδρίαση, του είπε: «Το Δικαστήριο σας ευχαριστεί κύριε Εισαγγελέ, διότι πολύ το βοηθείτε». Και τούτο στην αστική δικαιοσύνη, στην οποία ο Μπουρόπουλος κατέρριψε το θρυλούμενον, ότι οι εκ του Εισαγγελικού κλάδου προερχόμενοι είναι ανεπιτήδευτοι για την πολιτική δικαιοσύνη.

Έτρεφε απόλυτη ευλάβεια προς τις παραδόσεις του Δικαστικού Σώματος. Στους άγραφους δηλ. κανόνες, που αποτελούν τον καταστατικό χάρτη της έμπυχης δικαιοσύνης και που έχουν χαραχθεί με ανεξίτηλα γράμματα στις ψυχές των δικαστικών λειτουργών, με μακράωνη μαρτυρική άσκηση και οδυνηρή εμπειρία και αποτελούν την πυξίδα και το ηγδάλιό τους. Ως Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ως έχων την εποπτεία της δικαιοσύνης, κατεδίωξε την έλλειψη ήθους, διότι είχε βαθειά συνείδηση του λεγομένου ότι η δικαιοσύνη είχε ανάγκη τριών πραγμάτων: ήτοι, πρώτον ήθους, δεύτερον ήθους και τρίτον ήθους. Συγχωρούσε τις αδυναμίες και τις ατέλειες. Καταλάβαινε το μόχθο και τις σκληρές συνθήκες εργασίας των δικαστικών λειτουργών. Κατεδίωκε όμως την ιδιοτέλεια, την ευτέλεια, την ραστώνη και τις παρεκτροπές. Άλλωστε ο ίδιος, ως έχει γραφεί, «έζησεν εν αληθεία και Δικαιοσύνη, μακράν πάσης βιοτικής τέρψεως και κοινωνικής σχέσεως, ασκητεύων ως αληθής ιεροφάντης». Ανήκεν και αυτός, ως και πλείστοι προαπελθόντες αδάμαντες, εις την Σχολήν εκείνων οίτινες επίστευον ότι αι κοινωνικά μετ' ιδιωτών και πολιτευομένων σχέσεις του δικαστικού, εις μικράς, κυρίως, περιφέρειάς, εκτρέφουσι την καχυποψίαν των δικαζομένων επί το αμερόληπτον των δικαστικών λειτουργών, και κλο-

νίζουν την προς την Δικαιοσύνην εμπιστοσύνην των».

Ο Άγγελος Μπουρόπουλος ήτο μέγας την διάνοιαν, με κρίση βαθυτάτη και οξύνεια καταπλήσσοσα. Η εργασία είχε καταστεί γι' αυτόν βιολογική ανάγκη. Ήταν χαλκέντερος. Δεν υπήρχαν γι' αυτόν δικαστικές διακοπές, εργάσιμες ή αργίες, ημέρα ή νύχτα. Εργάζετο ακαταπαύστως, και ως Εισαγγελέας και ως συγγραφέας, απεχθανόμενος τον θόρυβο και την επίδειξη. Παρά ταύτα, ο βίος του δεν ήταν απαλλαγμένος πικριών. Πρόκειται περί των αποφευκτών πικριών του δικαστικού λειτουργήματος. Εν έτει 1927, ότε διηύθυνε ως αρχαιότερος Αντεισαγγελέας την Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, σε κάποια δικαστική υπόθεση εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από την εκτελεστική εξουσία και από τα παρασκήνια, επεδίωξε αυτή διά του τύπου να επηρεάσει το έργο της Δικαιοσύνης. Ο Μπουρόπουλος, κηδόμενος του κύρους της Δικαιοσύνης, εξήτησε από το Υπουργείο την διάψευση ορισμένων υποβολιμαίων πληροφοριών που έθιγαν το κύρος της δικαιοσύνης και προς τις οποίες, ατυχώς, διέκειτο ευμενώς ο τότε Υπουργός. Αρνηθέντος του Υπουργού, εκδόθηκε ανακοίνωση της Εισαγγελίας Εφετών προς αποκατάσταση της αλήθειας. Μολονότι έτσι περιφρούρησε την δικαιοσύνη, εδιώχθη υπό του Υπουργού, απηλλάγη όμως από το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου. Εν τούτοις, ο τότε Υπουργός του επέβαλε 45νήμερο προσωρινή παύση, επί τω λόγω, τάχα, ότι επέδειξε ανευλάβεια προς το Υπουργείο και διέστρεψε τα γεγονότα. Ποίος όμως; Αυτός, ο «εν σεμνότητι και αληθεία εγκαταβίσας».

Η ζωή του Άγγελου Μπουρόπουλου, ήταν μια ζωή καθαγιασθείσα στη Δικαιοσύνη και στην εκτέλεση του προς αυτήν καθήκοντος, μια ζωή πλήρης κόπου και μόχθου και ιδρώτος και αγώνος στα πεδία του Δικαίου, μια ζωή που διανύθηκε μέσα σε σεμνότητα και αξιοπρέπεια, εν επιστήμη και χρηστότητι, μια ζωή, που ασφαλώς αποτελεί παράδειγμα ανωτέρου δικαστικού ήθους, δείγμα τόσο χρήσιμο για την σημερινή εποχή των συγχυμένων ιδεών και των λίαν θολών σκέψεων, παράδειγμα τόσο φωτεινό για τους σημερινούς Εισαγγελείς.

Ο Άγγελος Μπουρόπουλος ήταν σημαιοφόρος της Ιδέας του Δικαίου, πιστός του καθήκοντος τηρητής και εραστής της Επιστήμης, την οποία καλώς διηκόνησε. Εάν, η ιστορία των θεσμών είναι ιστορία ανθρώπων, αναμφισβητήτως ο Άγγελος Μπουρόπουλος έγραψε μια από τις ωραιότερες σελίδες της νεότερης Δικαστικής Ιστορίας της Πατρίδα μας.

ΠΑΝΑΠΩΤΗΣ Σ. ΠΑΝΑΠΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

Από τις εκδόσεις «ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ» κυκλοφόρησε πριν λίγο καιρό το βιβλίο του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Παναγιώτη Δημόπουλου με τον τίτλο «Η Εισαγγελία». Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα φροντισμένο και καλαίσθητο τόμο. Στο πρώτο μέρος ο συγγραφέας με μεθοδολογία κλασσικού φιλολόγου αναζητεί και αναδεικνύει από κείμενα της αρχαίας Ελληνικής γραμματείας, σημεία που αναφέρονται σε θεσμούς που προσομοιάζουν σ' αυτό που σήμερα γνωρίζουμε ως «Εισαγγελία». Στο δεύτερο μέρος περιγράφεται με ιστορική ακρίβεια η εξέλιξη του θεσμού από τη δημιουργία του νέου Ελληνικού Κράτους μέχρι και το 1990. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο. Προκαλεί συγκίνηση η διαπίστωση των περιπετειών της Εισαγγελίας και της δικαιοσύνης γενικότερα, στα δύσκολα για τον εθνικό μας βίο χρόνια της εποχής του Διχασμού, των περιόδων της ανώμαλης διακυβέρνησης της χώρας από δικτατορικά καθεστώτα

κλπ. και το πόσο αρνητικές εξελίξεις είχαν για την Δικαιοσύνη οι καταστάσεις αυτές.

Στο τρίτο μέρος γίνεται μια διεξοδική νομική ανάλυση του «Εισαγγελικού θεσμού» με βάση τις σύγχρονες εξελίξεις και το ισχύον νομικό και κυρίως Συνταγματικό καθεστώς και αναδεικνύεται ο χαρακτήρας του «Εισαγγελέα» ως ανεξάρτητου δικαστικού λειτουργού ισότιμου προς τους Δικαστές.

Στο τέταρτο μέρος ο συγγραφέας με επιμονή ιστορικού αναζήτησε και δημοσιεύει βιογραφικά στοιχεία για όλους τους Εισαγγελείς του Αρείου Πάγου, αρχίζοντας από τον Χριστόδουλο Κλονάρη (1788-1849) μέχρι και τον Αθανάσιο Σιούλα. Δεν περιορίζεται όμως μόνο στα βιογραφικά, αλλά και επισημαίνει κρίσιμες στιγμές της ηθικής ενός εκάστου είτε αυτές είναι θετικές είτε είναι αρνητικές.

Τέλος στο πέμπτο μέρος με τη μορφή παραρτήματος κειμένων, δημοσιεύονται διάφορα έγγραφα ιστορι-

κής κυρίως σημασίας, όπως ο «Εισόδιος Λόγος» που εκφωνήθηκε στις 27-11-1829 από τον Χριστούδουλο Κλονάρη κατά την εναρτήριου συνεδρίασή του «Ανέκκλητου Κριτηρίου».

Το συνολικό περιεχόμενο του έργου είναι απαραίτητο να γίνει κτήμα κάθε νομικού, αλλά κυρίως κάθε Εισαγγελέα. Γιατί πέραν των άλλων οι διαπιστώσεις του έχουν και διδακτικό χαρακτήρα. Όπως ο ίδιος ο συγγραφέας αναφέρει στον πρόλογο «...έκρινα χρήσιμο να παρουσιάσω «τα έργα και τις ημέρες» των Εισαγγελέων του Αρείου Πάγου, διότι αφενός μεν η μικρή ιστορία του καθενός συμπληρώνει και χρωματίζει την εικόνα του Εισαγγελικού θεσμού, αφενός δε πολλοί απ' αυτούς υπήρξαν μεγάλες προσωπικότητες της νομικής επιστήμης και των γραμμάτων, με πλούσια προσφορά στο δημόσιο βίο της χώρας. Το παράδειγμά τους μπορεί να εμπνεύσει και οδηγήσει τους νεότερους Εισαγγελείς. Άλλων πάλι τα έργα και οι ημέρες μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα προς αποφυγήν.

Β. Μαρκής